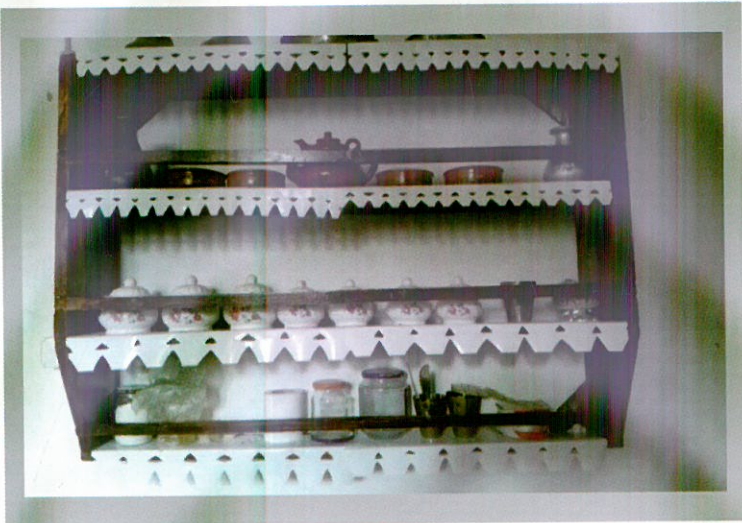

YEŞİL AYAŞ

AYAŞ VE ÇEVRESİNİN FİKİR, SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİDİR

Ayaş ve Çevresinin Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisidir.

Sahibi

ANKARA İLİ AYAS İLÇESİ KÜLTÜR KALKINMA VE
YARDIMLAŞMA VAKFI
adına

Başkan

Müşteba YERTUTAN

Yazı İşleri Müdürü

Nuh UYAR

Yayın Kurulu

Gülşen ERGUN, Celal ALAY
N. Naci DOĞUTEPE, Nuh UYAR,
İ. Yaşar AKTAŞ, Hatice ATILGAN,
Hayati AKKAYA, F. Adin DOĞUTEPE,
Nevin İLERİ, Sevgi ÖZSOY, Selma KARTAL
ve Şükrü DURLU

Yönetim Yeri

Menekşe 2 Sokak No: 18/10 Kızılay/ANKARA
Tel: 0312 230 77 25

İnternet Adresi

www.ayasvakfi.com.tr
email: ayas.der@gmail.com

Grafik Tasarım

Memnune SARIOĞLU YILMAZER

Baskı

Sözkesen Matbaacılık
Basın Yayın Ltd. Şti.
Yuva Yolu Matbaacılar Sanayi Sitesi,
Yenimahalle / ANKARA,
Tel: 0312 395 21 10

Yerel Süreli Yayın

Yılda Bir Sayı

- Gönderilen yazı ve resimler yayınlansın, yayınlansın geri verilmez.
- Dergideki yazılar için telif ödenmez.
- Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.
- Bu dergi basın ahlak yasasına uyar.

BAŞYAZI

Değerli okurlar, Ayaşsever Dostlar, 21. sayımız ile karşınızdayız. Yılda bir sayı ancak çıkartabildiğimiz dergimizi, arayı epey açarak çıkardığımızın farkındayız. Mazeretimizi, 20. Sayı köşemizde dile getirmiştik. Aynı mazeretimiz devam etmektedir. Yani; büyük ümitler ile kurup işlettığımız “İktisadi İşletme” mizi, iyi ki kapatmışız. Devlet bizi, en az 20-25 kişi çalıştıran şirketler ile bir tutarak aynı kefeye koyup vergilendiriyor idi. Halbuki biz, yılda sadece 2-3 sayı dergi çıkartıp ve bu dergilerde fatura karşılığı ilan/reklam alarak, bunlar ile yayın yapıyorduk. Ayrıca, her şeyde olduğu gibi, basım ve matbaa işleri de çok maliyetli hale geldi. Şimdilerde, dergimizin yayınlanmasını destekleyen finansör birkaç hemşehrilerimiz ile, çalışmalarımıza yeniden hız veriyor ve Vakıf faaliyeti olarak, dergimizi yayına hazırlayıp sizlere sunuyoruz. Bu sayımız için de, yine isminin anılmasını istemeyen Ayaşsever bir hemşehrimizin finans desteğiyle harekete geçtik. Gerisi de gelir diyerek, ve tabii ki dergimizin Vakfımıza ekonomik yük olmaması dileği ve çabasıyla yola çıktık. Umarım başaracağız....

Sizlerle bir arada olamadığımız dönemde; yaz boyunca Derneğimize ait Kültür Evinde, Vakfımız adına, yıllarca koruyup sakladığımız Müze objelerini, amatörce yerleştirmeye çalıştık. “Atalarımız nasıl yaşamış ve neleri kullanmış” temasıyla, siz halkımız ve ziyaretçilerimizin ziyaret ve görüşlerine sunduk.

Bu yıl önümüzdeki Nisan ayı içinde, hem Dernek ve hem de Vakıf için Olağan Seçimli Genel Kurul toplantılarımız yapılacak. Üyelerimizin katılımları ile yapılacak toplantılarda, yeni kurullar oluşturulacak. Yönetimin de, yenilenip gençleştirilmesinde yarar var. Tüm üyelerimizin bu konuya ilgi göstermelerini bekliyoruz.

İlçemizden başarılı Üniversite okuyan öğrencilerimize ulaşmaya çalıştık. Başvuranlar arasından seçtiğimiz 13 başarılı öğrenciye, hamiyetperver hemşehrilerimiz ve imkanlarımız ölçüsünde burs vermeye devam ediyoruz. Bu arada, ofisimizdeki doğal gaz kaçağı ile karşılaştık. Yıllardır kullandığımız kombimizin değişiminin yanı sıra, iç tesisatımızın da gözden geçirilmesi gerektiği tespit edildi. Hamiyetperver hemşehrilerimizin katkısıyla, kombiden başlayıp zorunlu olarak, iç tesisatımızı da yeniledik. Ayaş Belediye Başkanı İzzet Demircioğlu ile ofisimizde bir araya geldik. Sayın Başkanın göreve geldiği tarihten bu yana yaptıkları / yapabildikleri konusunda anlattıklarını dinledikten sonra, konuklarımızın dilek ve önerileri ile geçen samimi bir toplantı yapıldı.

İlçemiz ve halkımızın sorunları ve çözümleri hakkında, yetkililerle ofisimizde söyleşilere devam ediyor, konuları masaya yatırıyoruz. Şimdilerde; İlçemiz güneyini kaplayan Abdüsselam dağının, epey bir süredir taşocakları marifetiyle tırpanlanmasını seyrediyor ve üzülyöken, aynı dağın bir başka yanından çimento fabrikaları için malzeme alınacağına ilişkin duyumlar alıyoruz. Oyak firmasının, Çimento fabrikası için bu bölgeden malzeme almak üzere, ilgili Bakanlığa başvurarak Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) raporu alma çabalarını izliyoruz. Bunun gerçekleşmesi durumunda; Gökler Mahallesi, İlçemize ve hatta Ankara kent merkezine tarım ve insan sağlığı bakımından çok büyük olumsuz etkileri olacağı herkes tarafından bilinmektedir. Bu konuda; ÇED raporuna itiraz edilip iptaline gidilmelidir.

Ayaşsever dostlar ile gezilerimize devam ediyoruz. Bu gezilerimizi önce; Çankırı- Kastamonu'ya yaptık ve çevre ilçeler; Çamlıdere, Gütül, Beypazarı, Nallıhan, Göynük ve Ayaş gezileri ile devam ettik. Her bir gezimiz sonunda, yenisine nereden devam edelim? Diyerek, planlama yapıyor ve uyguluyoruz. Bu gezilerde: Ayaşsever dostlar ile değişik yerleri gezip görüyor, yaşamdan örnekleri kendi hayatımıza yansıtıyor, yaşamımızda yeni yeni bakış açıları kazanıyoruz. Sağlıkla yeni sayılarda görüşebilmek ümidiyle....

Herkesin Ayaşımız için yapabileceği bir şey vardır.....

Müşteba YERTUTAN

KÜLTÜR EVİMİZDE MÜZE AÇILDI

Restorasyonu tamamlanarak geçen yıl hizmete açılan kültür evimizde; yöremiz kültürünü tanıtan müzemiz 9 Ekim 2024 tarihinde hizmete açıldı. Annelerimiz, babalarımız, ebelerimiz ve dedelerimizin (atalarımızın) nasıl yaşadığını ve neler kullandığını sergilediğimiz ve

“Atalarımız Nasıl Yaşamış ve Neler Kullanmış”

temalı müzenin ilçemize ve yörenin turizmüne hayırlı olmasını diliyoruz.

İlçemizde ilk müze çalışmaları:

İlçemizde 1998 yılında, rahmetli Nüzhet Sarıkaya önderliğindeki Vakfımız üyesi; Hatice Doğruol, Günseli Özyörük, Adin Doğutepe, Sevil İpek, Hatice Atılğan, Nimet Berkok Toygar, Kamil Toygar, Dicle Vural'dan oluşan bir grup bayanın, zamanın belediye başkanı Merhum M. Çelebi Er işbirliği ile Ayaş Paşa Hamamı'nda, ilçemizin ilk müzesi olarak, bir müze açılmıştı. Üç-dört yıl civarında açık kaldığını, daha sonraki yıllarda ise; o dönemlerin yerel yönetici ve belediye başkanları tarafından, Paşa hamamındaki müzemizin geliştirilmesine katkı bir yana, mevcut objeler iki defa toparlanarak taşınmıştır. yerleştirmede; Firdevs Özlü, Naciye Uyar, Mualla Uyar, Gülşen Ergun, Hatice Atılğan ve Canan Yertutan'ın destekleri olmuştur. Son 10 yıla yakın bir süre depolarda ve sağlıksız koşullarda saklanan objelerimiz; bu defasında yaz boyu, bayanların yanı sıra, beylerden; Hayati Akkaya, İsmet Özipek, Ahmet Ülkü, Nuh Uyar, Şükrü Durlu, Vural Tahan ve Ayaş Belediyesi çalışanlarının katkıları ile Kültür Evimizdeki yerlerini almıştır. Ayrıca; bu çalışmalar sırasında Ahmet İğdeci, Halil Sakarya ve Mehmet Kirazdibi de maddi ve manevi olarak katkı sağladılar. Buradan; daha önceki yıllar, yerel yöneticilerimiz ve Kaymakamlarımızdan Fatih Özdemir'in, ilçemizin kalkınmasında; turizm ve müzeciliğin ve de kültür değerlerinin korunup tanıtılmasının önemine inanarak, Karakaya'daki Kırk Evler kalıntılarının ihya/ restore edilerek kazandırılması, girişimde bulunduklarını da ifade etmemiz gerekiyor. Ancak; iyi niyetle ürettikleri projeler maalesef kadük kalmış veya görev süreleri yetmemiştir.

Bugün ilçemizde müzeler :

Son dönemde ilçemiz kalkınmasında turizm, yerel yöneticiler ve Sivil Toplum kuruluşları tarafından önemsenmiş ve çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Vakıf ve Derneğimizin bu konudaki çalışmaları yanı sıra, kardeş kuruluş diyebileceğimiz Ankara Kulübü Ayaş Şubesi tarafından da bir konut restore ettirilerek kullanıma açılmış, ayrıca Müze olarak da tefriş edilmiştir. Önceki Belediye Başkanları tarafından, şehir merkezinde restore ettirilen konutlar bulunmaktadır. Bu konutlar değişik amaçla kullanılmakta iken, bu dönem Belediye Başkanlığınca, bunlardan bir tanesinin de müze olarak tefriş edileceği öğrenilmiştir.

Eylül 1998 tarihinde, Ayaş Paşa Hamamında açılan Ayaş'ın ilk müzesinin, bu yörenin de ilk müzesi olduğu iddia edilebilir. Ancak, Vakıf ve Derneğin sınırlı kaynakları dolayısıyla, bu gün de dahil olmak üzere güncelleştirilememiştir. Öyle anlaşıyor ki, Kültür Evimizdeki müzemiz, bir süre daha bu koşullarda yaşatılıp, yönetilecek, yöremiz/ ilçemiz turizmine hizmet verecektir.

Günümüz müzeciliğini, gezip dolaştığımız İl ve ilçelerde dikkatlice inceleme imkanı buluyoruz. Kültür Bakanlığı yetkilileri ile de, görüşmeler yaptık. Yaptığımız görüşmelere göre Müzeler; ya Devlet Müzesi ya da Özel Müze statüsünde kurulup işletiliyor. Devlet/ belediye katkısı dikkati çekiyor.

Bizim yaptığımız çalışma; kendi öz kaynaklarımızla ve amatör bir çalışma ile yürütülmektedir. Ayrıca, Kültür Evimizdeki müzemizin **“ Atalarımız Nasıl Yaşamış ve Neler Kullanmış ”** temasıyla halkımıza açıktır. Derneğimiz ile, telefonla irtibata geçildiğinde (irtibat telefon noları *) grup gezileri için, ziyarete açılacaktır.

***İrtibat No:**

- Merkez ofis: 0312 2307725
- Ş. Durlu: 0505 3466100
- M. Yertutan: 05323936307
- N. Uyar: 05055141390

ÇEVRE GEZİLERİMİZ

Çevre gezimizin ilkinin, bir gece konaklamalı Çankırı-Kastamonu olarak planladık. Gezimizi her zaman olduğu gibi, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı üzerindeki Menekşe2 caddesi önünden başladı. Lüks otobüs ile çıktığımız yolculuğa, yaklaşık 1,5 saat sonra kahvaltı almak üzere ara verdik. Sahanda Menemenli mükemmel bir kahvaltı sonrası Çankırı'yı panoramik olara gezip Tuz Mağarası'na geçtik. Uzunca bir süre Belediye tarafından tadilat yapıldığı için kapalı bulunan Tuz Mağarası işletmeye açılmıştı. Hatta, tesiste bir festival düzenlenmiş ve film çekimi de yapılmış. Gezi sonrası, torbalar halinde değişik tuzlarımızı da aldıktan sonra, Kastamonu için yola çıktık.

Kastamonu'da Nasrullah Kadı külliyesinde, çevre tanıma ve alışveriş odaklı (başta sarımsak, pirinç ve tahin satın alındı) ihtiyaç molası sonrası konaklayacağımız Kurşunlu termal tesisleri için harekete geçildi.

Tesislerde oda yerleşimi sonrası, termal suya girme fırsatı bulduk. Akşam yemeği sonrası, canlı müzik eşliğinde, bir diğer grubun etkinliğine tanık olduk. Bir Pazarlama firması çalışanlarından oluşan grup, canlı müzik eşliğinde eğlenirken "hediye çekilişi" planlamışlardı. Bu planlamaya bizim grup da dahil olunca, yapılan çekilişlerden, şanslı 3 arkadaşımız da yararlandı. Ertesi sabahleyin de termalin nimetlerinden iyice faydalandığımız söylenemez. Zira, bayanların kullandığı kısımda meydana gelen arıza sonucu, erkeklerin yararlandığı havuz bayanlara terk edilince, beyleri çıkartmak durumunda oldular. Oteli saat 11.00 civarında terk edip Çankırı - Kızılcahamam arası Işık dağı üzerinden dönüş yaptık.

Genellikle, kısa günler dolayısıyla tempolu geçen bu gezimizi de tamamlayıp, bir başka gezimiz için sözleştik.

ÇEVRE İLÇE GEZİLERİMİZ

Kızılcahamam, Çamlıdere, Gündül, Ayaş gezisi ve İzlenimlerimiz

Epey bir süredir çevre ilçeleri tanımak üzere geziler planlıyorduk, gezimizin ilkinin Kızılcahamam, Çamlıdere, Gündül ve Ayaş olarak gerçekleştirdik. Gününbirlik gezimize, erken saatte Kızılay'dan başladık. Rehberimiz Semih Bey ile tanıştık.

Kendisinden yol boyunca bölgemiz ve insanların geçmiş yaşantıları ile ilgili bilgiler aldık. İlk durağımız Kızılcahamam idi. Panoramik şehir gezimizde insanların koşturarak işlerine gittiğine ve hayatın canlandığına tanık olduk. Cadde boyunca, bütün işyerleri tabelalarının, tek tip yazı karakteri ile yazılmış olduğu dikkatimizden kaçmadı.

Sabah kahvaltısı için orman içindeki tesise ulaştık. Sıcak bazlama ile birlikte güzel bir kahvaltı yaptık. Kahvaltı sonrası, sisler içinde orman havası teneffüs ettik. Kızılcahamam'dan 40 dakikalık yolculuk sonrası Çamlıdere'ye ulaştık. Şehir merkezini boydan boya geçerek ilk durağımız, Şeyh Ali Semerkandi türbesine ulaşmak oldu. Aynı zamanda mezarlık içinde olan türbenin çevresi, müzeler ve yöresel ürünler pazarlama alanlarından oluşuyor. Rehberimiz, burada detaylı bilgiler verdi. Bu bölgenin ABB katkıları ile dizayn edilmiş güzel bir uygulama olduğunu söyleyebilirim. Mimari dizayn ve uygulamada, mezarlık içerisinde yürüyüş yolu ile türbeye ulaşırken çevrede yöresel ürün pazarlayan esnafın da planlanmış olması, buraya ayrı bir hareketlilik katmış. Türbe ziyareti ardından, bu şahsiyete ait olduğu söylenen "Kutsal Emanet" leri de yerinde gördük.

Yöresel ürünler pazarlayanlardan alışveriş yaptık. Halk / Esnaf gayet nazik ve ilgili idi.

Türbe karşısındaki alanda, Sinema oyuncusu merhum Kemal Sunal'ın bir TV.dizisinde canlandığı "tren garı hareket memuru" maketi ile karşılandık. Burada; iki ayrı tren kompartımanına yerleştirilmiş, çocuk eşyaları ve oyuncakları müzesini gezdik. Çocuk eşya ve oyuncakları, her birimizi çocukluk yaşları ve oyuncakları dünyasına götürdü. Çocukluğumuzdan izler taşıyan birçok objeyi dikkatlice izledik.

Aynı alanda; üç katlı çelik konstrüksiyon ve dış cephesinde "yalayan alev" görüntüsü olan konutta, soba müzesini gezdik. Müzenin her bir katında yöresel, ulusal ve uluslararası imalat sobalarından örnekleri gördük. Görevli bayandan buradaki sobalarla ilgili bilgiler aldık. Öğrendiğimize göre; binanın mimarisi sergilenen bir sobanın görüntüsünden esinlenerek dizayn edilmiş. Burada sergilenen yüzlerce dekoratif soba, bağışlarla birlikte, yurt içi ve yurt dışındaki çeşitli müzayedelerden

Muhtelif katı yakıtlar kullanılarak çalışan bu sobaların her birisi , zamanında hangi köşkte ve hangi aileye hizmet etmiş ise , o günlerin görüntüsü ile korunmuş ve sergilenmeye devam ediliyor.

Çamlıdere'deki gezilip görülecek yerlerin diğer bir kısmı için, öğle arasına denk gelmiştik. Bu zamanı şehir içerisinde bir tur yaparak değerlendirdik. Mesai saati başladığında buradaki üçüncü müzemize uğradık. İlçenin "Doğal Yaşam Müzesi"sinde, Belediye görevlisi nazik bir hanımefendi bizi karşıladı. Burasının koruma ve kontrolünü de kendisinin yaptığını söyleyip bilgiler verdi. Buradaki iki katlı binada tabiattan kesitler canlandırılmış ve hayvanların her birisi canlı gibi, ortamlarında yerleştirilmiş, kimi hayvanların sesleri de canlandırılmış.

Dördüncü görülecek yerimiz; yörenin el sanatlarının birebir canlandırıldığı esnaf dükkanları / işyerleri müzesi oldu. Bu mekanlarda, yörenin bilinen ve her birisi birçok çırak da yetiştirmiş esnaf sanatkarlarından, özgeçmişleri ile tanıtılan; semerci , terzi, marangoz, kalaycı ve sıcak demir işleyenlerin maketleri işyerlerinde canlandırılmış. Her birisi için ayrı ayrı özen gösterilerek, titizlikle emek verildiğini gördük. Her bir detayı canlandırılan bu yerlerden yine geçmişimizi hayal ederek ayrıldık. Beşinci görülecek yerimiz; "terazi müzesi" oldu. Burada da, soba müzesinde olduğu gibi, yerel bağışlar dışında, ulusal ve uluslararası müzayedelerin takip edilerek temin edilen objelerin cam dolaplar içinde sergilendiğini gözlemledik. Birçok çeşitte terazinin sergilendiği bu alanda " kantarın topuzunun" kaçırılmamasına dikkat edilerek itinalı bir sergileme yapıldığını gördük. Bir diğer gezilecek yerin de "tarım müzesi" ve karşıda olduğu, fakat kış şartlarında ısıtma sorunu dolayısıyla açık olmadığını öğrendik.

Gezinin bu bölümünde; Valilik işbirliği ile işletilip yönetilen "huzur evi" dikkatimizi çekti. Kimi dostlarla birlikte burayı da özlem dolu bakışlarla resimleyip gezimizin bu bölümünü tamamladık.

Bu komşu ilçemizin, kaynaklarını nasıl değerlendirip turizme yöneldiğini, kimi olay ve objelerin ilçemiz ile benzerlik taşımasına karşın, ilçemizdeki bu işlevlerin maalesef zamanın yöneticileri tarafından görülemediği veya, koordine olunamayıp değerlendirilemediğine tanık olduk.

Öğlen sonrası, Çamlıdere'den Güdül yönüne seyahatimiz başladı. Bu yol üzerinde rehberimiz, Ürgüp Peri bacaları oluşumuna benzer bir bölgeyi işaret ederek, orta anadolunun bu kesiminde de lavlardan oluşan bir bölgenin olduğunu, burada da kolay işlenen kalker tabakası dolayısıyla, geçmiş zamanlarda yontularak; korunma/ gizlenme, ibadet, konut ve benzeri amaçlı kullanıldığını işaret etti.

Güdül'e ulaştığımızda vakit ikinci vaktini geçmişti, işyerleri artık kapanmak üzereydi. “**Sakin şehir**” ünvanına sahip ilçede, hayatın bu şekilde işlemesi gayet doğal kabul edilmeliydi. Biz biraz daha şanslıydık, zira bir esnaf lokantası ve bir kiraathane açıktı. Bir kısım arkadaşımız lokantada çorba içerken, bir kısmımız da kiraathanede çay içmeyi tercih ettik. Rehberimiz, kapanmış olan Güdül Kent müzesi yetkilisine ulaşip müzenin bizim için açılmasını sağladı. Kent Müzesi görevlisi Arkeolog Mert Mutlu, açıklamalarda bulundu ve Güdül Belediyesinin daha önce sağlık merkezi olan bina için, proje üretilerek, Ankara Kalkınma Ajansının desteği ile Müze oluşturulduğunu vurguladı. Buranın açılmasında, iki yıllık süre Belediye Başkanlarının ve kendisinin kişisel katkıları olduğunu söyledi. Güdül'ün tarihçesi ve ören yerlerinden bahsederken; Kiymir çayı vadisi ve Salihler köyündeki mağaralarda bulunan işaret ve yazılardan, Türklerin, 1071'de Malazgirt'ten Anadolu'ya girişlerinden çok önceleri, burada yaşadıklarından bahsetti. Bunun kanıtının resimlenerek müzenin duvarlarında yayımlandığını söyledi.

İki katlı müzenin odaları, açık kapı ve duvarlarında iki ayrı tarihi görüntü resim var. Odaların her birinde cam vitrinler içerisinde yöreden edinilmiş objeler sergilenmiş. Emek verilerek ve özenle teşhir edilen her bir obje bize yabancı gelmedi. Ancak bunların teşhir /sunumlarını beğendiğimizi söylemeliyim. Gezi sonrası, vakit de epey ilerlediği için daha fazla zaman ayıramadık. Gezimiz finalinde müze görevlisinden istediğimiz destek sonucu, bir leblebici işyerine ulaştık. Buradan bütün misafirlerin en az birer poşetlik alışveriş yaptıklarını söyleyebilirim. Güdül gezimizi de tamamlayıp aracımıza bindiğimizde, ortalık iyice kararmış ve hava da serinlemişti. Yolumuz üzerinde “Salihler” Köyünü gezip görmeyi planlamıştık, ancak uzaktan göstermekle yetindik. Yolumuz üzerinde, Ayaş sınırları içinde İlhan köyü ve bu köye ait dere kenarındaki mesire yerlerini, Ilıca Köyünü panoramik gösterip, yaz aylarında buralarda bir piknik yapıp balık yemek üzere sözleştik.

Gezimizin bu bölümünde, günübürlük katılımcılarla vedalaşıp, onları ayrı bir araç ile Ankara'ya yolcu ettik. Diğer grup ile birlikte konaklamak üzere Ayaş İçmeceleri tesisine devam ettik. Oda yerleşimleri tamamlandıktan sonra, kimi misafirler şifalı suyundan ve sıcak su havuzu ve hamamından yararlanmaya başladılar. Tesisten, ertesi gün saat 14.00'e kadar faydalandık. Ertesi gün, aracımızla Ayaş yönüne hareket edip Karakaya'da bir tesiste yemek yedik ve alışveriş yaptık. Çarşı ziyareti yapılmadan olmaz diyerek aracımızla çarşıya indik. Çarşıdaki birkaç esnaftan alışveriş yapılırken, ilçemizin görünümünün de maalesef komşu Güdül'den farklı olmadığını fark ettik. Ayrıca, misafirlerimizle Kültür Evimizde açılan Müzemizi de gezme fırsatı bulduk.

Müzemiz ve ilçemiz ile ilgili olarak misafirlerin “ah, vah, keşke” şeklindeki yorumları kulağımıza çalındı....”**Umup dilemek yetmiyor, acaba nerede eksik yaptık**” diyerek harekete geçmemiz gerektiğini, ilgili ve yetkililerin dikkatine sunuyorum.

İlçemiz belediye Başkanı İzzet Demircioğlu'nun turizme önem verdiğini ve bazı projeleri olduğunu biliyoruz. Nereden ve nasıl başlanırsa başlansın, gecikmiş olursa da, en kısa zamanda çalışmalara başlanması gerektiğinin önemine inanıyoruz. İlçemizde şu anda Derneğimiz/ Vakfımız Kültür Evi müzesi dışında Ankara Kulübü Ayaş Şubesi'nin de bir müzesi bulunmaktadır.

Daha önceki yıllarda planlaması yapıp, girişimlerde bulunulan bir konuyu buradan anımsatmak istiyoruz. Eski ilçe kaymakamlarından Fatih Özdemir'in ilçemizde görev yaptığı dönemde, Karakaya Kırkeveler'de müze açılması girişimi olduğunu, ayrıca, burada yaptırılan restorasyonun ardından temizlik ve düzenlemenin de yaptırıldığını hatırlıyoruz. Buradaki tarihi dokunun, Açık alan Müzesi için çok uygun olduğu görüşündeyiz. Bir diğer değerimiz de Ilıcalarımız (yunak), kapısına kilit vurulmuş ve yıkılmak üzereler.Şimdiye kadar gezdiğimiz çevre ilçe gezilerinde rastlamadığımız bu değerimizin de ilçemize kazandırılması gerekir diye düşünüyoruz. İlçemizde birden fazla Müzenin olması büyük kazanım olacaktır. Yakın gelecekte daha gelişmiş ve fazlasının olabilmesini ümit ediyor ve diliyoruz. Başladığımız yerde bitirdiğimiz gezimizden olumlu izlenimlerle ayrılırken misafirler ile yeni gezilerde bir arada olmak üzere sözleştik.

Beypazarı – Nallıhan – Göynük ve Ayaş gezimiz

Çevre ilçeler gezimizin ikincisi için, yine bir hafta sonu Turizm firması ile organize olarak, erken saatte hareket noktasında buluştuk. Rehberimiz Semih Bey, yine bizleri güler yüzü ile karşılayıp, her birimize teker teker yerlerimizi gösterdi. Yol üzerinden ve Ayaş'tan birkaç konuğu da aldıktan sonra kahvaltı için, Beypazarı İnözü Vadisine ulaştık. Burada sınırsız çay ve dolu bir kahvaltı tabağı ile kahvaltımızı yaptık.

Beypazarı, birçoğumuz tarafından defalarca gezilip görülmesine rağmen, yine de gerek müzeleri ve gerekse kente özgü yiyecekleri ile, herkesin ilgisini çeken bir turizm noktası olmuştur. Henüz, tam turizm sezonu olmamasına rağmen, erken saatte Beypazarı'nda canlılığın sürdüğünü gözlemledik.

Bu defasında, Hanlar caddesinin başında bulunan kavşaktaki Havuç anıtının olmadığını, yerine "Gümüş Tılsım" ambleminin yerleştirilmiş olduğunu gördük. Rehberimiz burada anıt ile ilgili bilgi verdi. Buradan, caddeye giriş yaptığımızda, grubumuza iki taraflı iltifatların yapıldığını ve numunelerin tattırıldığını, esnafın pazarlama stratejilerini biraz daha geliştirerek devam ettiğini gördük. Her ne kadar, alışverişi sona bırakıp gezimizi hızlandıralım istesek de, esnafın cazip teklifleri ile grubumuz alışverişi için dağıldı.

Beypazarında gezilip görülecek yer olarak, 10 civarında müze / öğren yeri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir: Yaşayan Müze, Beypazarı Kent Müzesi, Beypazarı tarih ve Kültür Müzesi, Beypazarı kent tarihi Müzesi, Türk Hamam Müzesi, Gaz Lambası Müzesi, Gazi Gündüzalp türbesi bulunmaktadır. Bunların birçoğu Belediyenin çalışması olarak hizmet verirken, bir diğer kısmı da özel müze olarak açılmıştır. Gezimizde Özel Hamam Müzesi ile ilgili bilgi aldıktan sonra, Beypazarı Tarih ve Kültür Müzesini ziyaret ettik. Kapıda yöresel giysisi ile görevli bayan karşıladı. M. Nurettin Karaoğuz tarafından bağışlanan üç katlı konağın halktan toplanan etnolojik objeler ile oluşturulduğunu, Klasik Osmanlı Mimari özelliklerini taşıyan müze binasının 1850 yılı yapımı olduğunu, giriş katının taş duvarlı olup, ahır ve avlu bölmesi olarak kullanıldığını. Üst katlar ise ahşaptan yapılmış olup, duvarların iç ve dış sıvaları yöresel tatlı kireç ile kaplı ve bütün odalarda yüklük, banyo ve sedirlerin bulunması konağın temel özellikleri olduğunu gözlemledik.

Konakta yatak odaları, misafir odaları, çocuk odası, namaz odası, gelin odası ve her katta mutfak ve abdesthane bulunmaktadır. Etnografik bir müze olup, Osmanlı ve

Cumhuriyet Dönemlerine ait Beypazarı ve yöresinin kültürünü yansıtan eşya ve eserler mevcuttur. Beypazarı ilçesinde geçmiş dönemlerde yedi gün olan düğün adet, gelenek ve görenekleri yöresel kıyafetlerle odalarda sergilenmektedir. Müze bahçesinde Roma ve Bizans Dönemlerine ait arkeolojik eserler bulunmaktadır.

Beypazarı gezimizi, müze ve öğren yerleri olarak planlamıştık, ancak 9 ayı müze için zaman ayırmamız söz konusu olamadı. Gezimize Nallıhan yönünde devam ettik. Rehberimiz, bu bölümde; Nallıhan Gönüllüleri Derneğinden Hüseyin Bey ile randevulaşmış "Kuş Cenneti"nde buluştuk. Doğa harikası alanda, suyu çekilmiş sazlıkların arasında sessiz ve sakin bir manzara ile karşılaştık. Beklemediğimiz bu manzara için; Hüseyin Bey açıklamalarda bulununca rahatladık. Burasını Sarıyar barajı ve üç ayrı çay besliyor, şu sıralar su seviyesi ile birlikte göçebe kuşlar da yok. Burada yerleşik kuşlarla birlikte, göçebe kuşların yaşadığını, Mart ayı ile birlikte Afrika'dan değişik kuşların gelmeye başlayacağını, kara leylek, kara batak, erguvan kuşları ile buraya özgü angıt kuşunun olduğunu, bunların yeniden Ağustos ayı ile birlikte dönüşe geçeceklerini ve Nisan ayının 2-3. Haftasında doğanın canlanmış olacağını anlattı. Doğa severlerin, bu tarihlerde burada olacaklarından bahsetti.

Toplu resim ardından Nallıhan yönünde yolumuza devam ettik. Nallıhan'da da Hüseyin bey açıklamalarına devam etti. Osmanlı döneminde, Nasuh Paşa'nın yaptırdığı cami ve hanların birkaç yangın ve sonrasında restorasyon ile bugüne ulaştığını öğreniyoruz. Koca Han'dan ve Nallıhan adının nereden geldiğini anlattıktan sonra Kadınlar Kooperatifi, kozalar ve ipek elde edilmesi, iğne oylarından bahsetti.

Nallıhan denilince; son zamanlarda merhum Ayhan Sümer ve ablası, merhume yazar Adalet Ağaoğlu aklımıza geliyordu, şimdi; Hanlar, yöresel ürünleri de yerinde görüp, 21 Mart'ta yapılacak "Uyuz Suyu" Şelalesi festivaline davet aldık. Bir kahve molası ardından vedalaşıp Göynük için yola çıktık. Göynük: 158 tarihi konutun bulunduğu bir ilçe ve vadinin içinden akan derenin iki kenarına kurulmuş, birden fazla cami ve Akşemseddin Hazretleri türbesi bulunuyor. Tarihi bilgileri rehberimizden dinledik. Tertemiz "Arnavut kaldırımı" ile döşeli yolların bulunduğu şehir merkezinin, kot altındaki tuvaleti de tertemiz ve bakımlı oluşu ile dikkatimizi çekti.

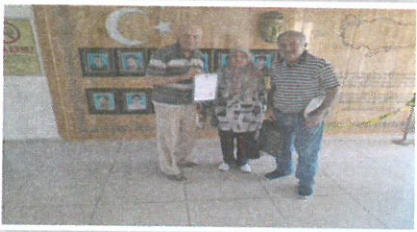
Osmanlı döneminde, İpek Yolu üzerinde her 45 km. de bir konaklama noktaları bulunuyor. Ayaş- Sapanca koridorunda; Adapazarı- Bolu- Ankara illerini kapsayan noktalardan; Göynük, Nallıhan, Beypazarı ve Ayaş'a yaptığımız gezilerimizde, yörenin benzer şekilde; han, hamam ve kervansarayları gibi benzer tarihi dokuya sahip olduğunu görüyoruz. Bu dokunun değişik ilçelerde korunup değerlendirildiğini, turizme açıldığını gördük. Turizm pastasından ilçemizin daha fazla yararlanmasında, İlçemiz Sivil Toplum Kuruluşu olarak, üzerimize düşen görevler olduğunu bir kez daha yerlerinde görme fırsatı bulduk. Ümuyor ve diyoruz ki; Tren kaçmadan son vagonunda yerimizi alalım.

HEMŞERİLERİMİZİN DERNEĞİMİZE İLGİSİ

Ayaş Halkının Vakıf hizmetlerine verdiği önem, asırlardan beri sürmektedir. Bu konuda Osmanlı döneminden itibaren; cami ve medreseler yaptırıp yanlarına gelir getirecek birer imarethane, han / hamam açan atalarımızın, İlçemizde örneklerini görmek mümkün. Daha sonra vakfederek bizlere kadar ulaşan bu vakfiyelerin son örneklerini, 1993 yılında kurulan Ayaş Vakfı ile devam ettiğini görüyoruz. Merhume Emine Özyörük Kökten'in sağlığında bağışladığı şehir merkezindeki arsa, Doğruol ailesinin bağışladığı kagir bina (daha sonra yıkılarak arsa üzerinden yol geçirildi) ve yine Emine teyzenin sağlığında vasiyet edip vefatından sonra Vakfımız için tescil edilen araziler bulunmaktadır.

2006 yılında yeniden kurulan, Ayaş İlçesi ve Köyleri Kültür, Kalkınma, Güzelleştirme, Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (Ayaş Derneği)'ne halkımızın teveccühü, merhume Münire Köksal ile başlamıştır. Merhume, Münire Teyzenin sağlığında Ömeroğlu mahallesinde iki parça bağışlamış olduğu konutlardan bir tanesi, Derneğimiz tarafından restore ettirilerek "Kültür Evi" olarak açılmış geçtiğimiz yıl da, Ayaş Vakfına ait Müze objeleri taşınarak, açılışı yapılmıştır.

Halkımızdan, Şişgin sülalesinden merhum Av.Kazım Ergür'ün oğlu Ergün Ergür tarafından, Şişgin ailesi adına, Kültür Evi olarak kullanılmak üzere, Bünyamin Sokakta bir konut ile Karadere bağlarında bir bahçe de Derneğimize bağışlanmıştır.

Geçtiğimiz yıl Ağustos ayında ise, halkımızdan Neriman Soydan, atasından kalma "Magule Hocanın evi" olarak bilinen; Ferahfaki Mahallesi, 114 ada 6 parselde, Emine Tefvika Ayaşlı caddesi üzerindeki 90,49 m2 yüzölçümlü konutu, yine "Kültür Evi" olarak kullanılmak üzere Derneğimize bağışlamıştır.

Ayaş Halkının, Derneğimize ve dolayısıyla, Ayaş'ın Kültür Değerlerinin korunmasına verdiği önemin, gün geçtikçe artarak devam etmekte olduğu görülmektedir. Dernek ve Vakıf yetkilileri olarak bu hayırsever halkımıza şükranlarımızı sunar, imkanlarımız elverdiğince ve hayırsever hemşehrilerimizin katkılarıyla, taahhütlerimizi yerine getirme gayreti içinde olacağımızı duyururuz.

ABDÜSELAM DAĞI'NI DAHA FAZLA HIRPALAMAYALIM

Rivayetlere, efsanelere konu olan ve Ankara'mızın iki güzide dağından birisi olan Abdüselam dağı, yıllardır kendisini yok etmek için içten i içe kemiren ve dağın yarısına yakınına bitiren taş ocaklarından sonra, şimdi de başka bir yerde kurulacak olan çimento fabrikasının ham maddesi kraker madeni (taşı) için yeni taş ocakları açılmaya hazırlanıyor.

Bugüne kadar Abdüselam Dağı'nı dirhem dirhem yok eden taş ocakları, sadece Gökler Köyü'nün meyvesini, sebzesini, merasını, yer altı sularını yok etmedi. Ayaş'ın ve hatta Ankara'nın havasını kirletti. Hatta baraj göllerindeki suları kirletti. Bu gün, yapılmak istenen; Kraker taş ocakları ile Ankara'mızın kalan temiz havası da yok edilmek, rant uğruna kirletilmek, meyve ve sebze bahçelerimiz ve hayvancılığımızdan geriye kalan elle tutulur, gözle görülür ne var ise, onlar da yok edilmek isteniyor.

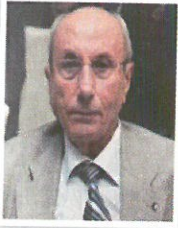
Bu sorun; aslında Gökler köyünün veya Ayaş'ın değil, Ankara'mızın hatta ülkemizin sorunu olarak görülmesi gerekmektedir. Çünkü; değişen iklim şartları hem ülkemizi ve hem de dünyayı kuraklığın pençesine itmekte, yer altı suları hızla çekilmekte ve hızla kuraklığa doğru gitmektedir. Maalesef insanoğlu kendi eliyle, kendi yaşadığı dünyayı bile bile ve göz göre göre katletmektedir. Bunlardan bir tanesi de; başkentimiz Ankara'nın göz bebeği, tarihi yeşil ilçesi Ayaş'ta yaşanmaktadır.

Buradan, bir kez daha sadece Ayaşlıları değil, Ankaralıları, tüm Türkiye'yi, hatta dünyayı, sivil toplum kuruluşlarını, siyasi partileri, Milletvekillerini, tüm çevreci dostları bu soruna eğilmeye, bu yanıltan dönülmesi için çaba göstermeye, bir an önce taşocaklarının faaliyetlerinin biran evvel durdurulması ve kraker ocakları açılmaması için tepkisini koymaya, çıkarılan çevre Etki Değerlendirme Raporunun (ÇED) iptali için yoğunlaşmaya davet ediyoruz.

Ali GÜVEN

**Ayaş Gökler Köyü Kültür ve
Yardımlaşma Derneği Başkanı**

EMEKLİ ÖĞRETMEN YILMAZ BULUT VE ÖNERİLERİ

Değerli Ayaş Vakfı Yöneticileri; Derginizin bu sayısında bana yer verdiğiniz için teşekkür eder, size ve aziz hemşehrilerimize saygılarımı sunarım.

Ben, emekli öğretmen Yılmaz Bulut; 1943 yılının 27 Temmuz günü, aslen Trabzon Of'lu kunduracı Rüstem

Bulut ile Ayaş'lı Emine Bulut'un çocukları olarak doğdum. Çocukluğum, emeğiyle kıt kanaat bir ailenin içinde geçti. 1949 yılında Bünyamin İlkokulunda okul hayatım başladı. 1954 yılında Ayaş Ortaokuluna girdim. 1957 yılında da okul müdürümüz merhum Mustafa Yavuz'un yönlendirmesiyle Ankara Erkek İlköğretmen Okulu'na sınavla girdim. 1960 yılı sonbaharında bu okulu bitirerek Öğretmen oldum.

İlk görev yerim Şereflikoçhisar ilçesi Yusufuşağı köyü oldu. Bu köyde, 1962 yılı Eylül ayına kadar 2 yıl çalıştım. Aynı yılın Ekim ayında tayinim Ayaş'ımızın Pınaryaka (Şeylek) köyüne çıktı. Burada da 1965 yılı Ağustos ayına kadar 3 yıl öğretmenlik yaptım. Aynı yıl, Orta bereket köyünde 2 ay çalıştıktan sonra, Ayaş merkez Bünyamin İlkokuluna atandım. Bünyamin İlkokulunda 21 yıl Öğretmen olarak, 5 yıl da yönetici olarak, toplam 26 yıl görev yaptım. 1991 yılında eşimle birlikte emekli oldum. 2008 yılında yaş haddi nedeniyle Öğretmenlik yaşamıma son verdim. Devlette 31 yıl, Özel sektörde de 17 yıl olmak üzere toplam 48 yıl gibi uzun bir süre öğretmenlik yaptım.

1971 yılında, aynı okulda birlikte görev yaptığım Ayaşlı öğretmen Fatma Bulut (Gedik) ile evlendim. 2 kızımız oldu. Onları büyütüp yetiştirdik, meslek sahibi olmalarını sağladık. Evlendiler, çocuk sahibi olarak bize 2 torun verdiler.

Bünyamin İlkokulunda görev yaptığım dönemlerde, Ayaş Ortaokulu ve Lisesinde bazı derslerde Öğretmen açığı oluyordu. Öğretmensizliği, İlkokullarda çalışan ve yeterli olabilecek öğretmenleri ücretli öğretmen olarak alıp açığı kapatıcıydı. Ben de yaklaşık 18 ders yılı Fransızca, Matematik, Fen bilgisi, Türkçe, Beden eğitimi ve Müzik derslerinde öğretmenlik yaptım. Ayaş'ta Öğretmenlik yaptığım senelerde, (1966) resmi olarak statüsü olmayan Ayaş Spor Kulübünü resmi statüye, yeniden kurarak kavuşturdum. Amatör küme maçlarına katılmasını sağladım. Ayaş'ta görevli olduğum için kulübün Ankara'daki faaliyetlerine katılamadım. Kulüp Başkanlığını Ankara'daki hemşehrilerimize devrettim.

1988 yılında, Ayaş'ta Bünyamin İlkokulu bünyesinde, ilk defa Ana sınıfı eğitiminin başlamasını sağladım. Aynı yıl, üst amirlerimin takdir ve tensipleriyle yılın Öğretmeni seçildim. Öğretmenlik hayatımda, ilkokuldaki 2 öğretmenimi idol olarak benimsedim. 1. ve 2. Sınıf öğretmenim Halit Öge'den "öğrenciyi ve öğretmenliği sevmeyi", 4. ve 5. Sınıf öğretmenim Tefvik Yurdakan'dan da "bir öğretmenin bilgili ve kültürlü olması" gerektiğini öğrendim. Ruhları şadolsun. Gerek mesleği ve öğrenciyi sevmek, öğrenciyi ve topluma kendini kabul ettirebilmek için de daima kendimi yetiştirmeye çalıştım. 1975 yılında ÖSS sınavını kazanarak Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümüne girdim. 1978 de bu okuldan mezun oldum. Emeklilikte yeni bir meslek yapabilmek için de 1979 yılında girdiğim ÖSS sınavı ile Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazandım. Ancak, geçirdiğim bir rahatsızlık nedeniyle bu okulu 2. Sınıfta bırakmak zorunda kaldım.

Öğretmenlik hayatımda, öğrencilerimin çocuklarını okutmak ve bir ailenin 5 çocuğunun da öğretmeni olmak gibi mutluluklar da yaşadım. 26 Yıl çalıştığım Bünyamin İlkokulu ile ilgili önemli bir anım da, okulumuzun Başbakan yetiştiren bir okul oluşudur. Yöneticiliğe atandığımda, eski evrakları incelerken, merhum Yıldırım Akbulut'un okulumuzda eğitim, öğretime başladığını tespit ettim. Başbakan olduğunda kendisini tebrik ederek, okulumuzu ziyaret için davet ettim. 31 Mart 1989 günü Başbakan olarak ziyaret etti. Bu ziyaret, bu yıl 100. Yılıni kutlayacak olan Bünyamin ilkokulunun bir şeref hatırası olarak yaşayacaktır. 2009 yılında, Ayaş'a ailece geri döndük. Şimdi, eşimle birlikte sakin ve sade bir hayat yaşıyoruz. Öğrencilerimizin yetişkin hallerini gördükçe de mutlu oluyor, onlarla gurur duyuyoruz.

AYAŞ HAKKINDA GÖRÜŞLERİM

Değerli Ayaşlılar; 82 yıllık ömrümün yaklaşık 60 yılı Ayaş'ta geçti. Yıllar geçtikçe, Ayaş'ımız ilerlesin diye beklerken, günümüze kadar hep geriledi. Tren kaçmak üzere artık. Bu dar boğazdan kurtulmak için bireysel davranmak yerine, iş ve güç birliği yapmamız gerekir. (Komşu Beypazarı ilçesi bize bu konuda en güzel örnektir.) Öncelikle yapılacak iş herkesin katılabileceği bir kalkınma kooperatifi kurmaktır. Güç birliğimiz ancak böyle olur. İlçedeki mülki ve yerel yönetimin, sivil toplum kuruluşlarının, kanaat önderlerinin bu amaca yönelik çalışması katılımın sağlanması gerekir.

Profesyonel yöneticilerin yürüteceği, kooperatif öncelikle kalkınma için Güneş Enerji Santrali kurmaya yönelmelidir. Çünkü GES sistemi çabuk kurulup, çabuk gelir getirme potansiyeline sahiptir. Örneğin ilçe tarım ürünlerini işleyecek konserve fabrikası ile soğuk hava deposunun faaliyete geçirilmelidir İlçemizin İlhan, Ilıca, Oltan, Sinanlı, Çanılı, Başbereket ve Ortabereket gibi köylerinde, kışın ürün yetiştirebilmek için seracılık geliştirilmelidir. Köylerimizde küçükbaş, büyükbaş hayvancılık yapanlar desteklenmeli, ürünlerini işleyecek küçük üretim tesisleri kurulmalı ve pazarlama çalışmaları geliştirilmelidir. Bu alanlarda çalışacak gençlerimiz, kurslar açılarak yetiştirilmelidir.

İlçemiz Ayaş, turizm açısından da geniş imkanlara sahip olabilir. Alay mevkiinde bulunan Kirazdibi göleti çevresi planlanarak turizm ve piknik alanları oluşturulmalı, çevrede dut yetiştirilerek yerli, yabancı ziyaretçilerin ucuz fiyatlarla yararlanması sağlanmalı, ürün artımı halinde dut kurusu ve pekmez üretilmelidir. İpekyolu parkındaki alanlara; bungalov evler, tesisler yapılmalı her mevsim turist çeker hale getirilmelidir. Çanılı barajı ve diğer göletlerde su sporları yapılabilecek tesisler kurulmalı, bunların yapılabilmesi için de ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılmalıdır. Göletlerde balıkçılık yapılabilmesi için de imkanlar araştırılmalıdır. Ayaş'ımızı tarihi yönden de tanıtacak faaliyetler olarak şunlar yapılabilir;

Karakaya'daki KIRKEVLER tarihi yapısı Kent müzesi olarak açılabilir. Burada, ilçemizin tarihi kişilikleri için tanıtım köşeleri hazırlanabilir. (Bünyamin-i Ayaşı, Esat Muhlis Paşa, Nişancı İsmail Paşa, Sadullah Paşa ve Hekim Şaban Şifai vb) Ilıca köyümüzdeki, tarih öncesi çağlardan kalma metinler koruma altına alınıp, tarih turizmine açılabilir. Abdüsselam dağına adını veren, Ankara'da medfun Hüseyin Gazi'nin kardeşi olan Abdüsselam Gazi için Gökler köyünde bir anıt mezar yaptırılmalı, kişi için bilgiler veren bir kitabe yazılmalıdır.

Ayaş 1950 yılındaki KORE savaşına ilk asker gönderen askeri birlik olan 61. Piyade Alayını barındıran ilçedir. Bu savaşın hatırası olarak Karakaya mezarlığının bitişiğinde Kore tepesi diye bir yer ayrılmış, anıt yapılması düşünülmüş, ama gerçekleştirilememiştir. Kore tepesinin ihyası, Alay mevkiinde Alay Komutanlığı binası (sembolik olarak) yapıp, savaşla ilgili bilgiler Türkçe/İngilizce olarak kitabe şeklinde yazılmalıdır. Eğer gerçekleştirilirse, Güney Kore elçiliği ile ilişki kurularak turizmin gelişmesine katkıda bulunulabilir.

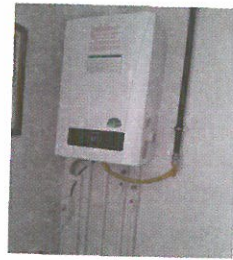
Ayaş'ımızın bazı boş evlerinde, butik otel hizmetleri verilirse ilçede gelir artışı sağlanabilir. Oltan Köyümüzün arazisinde bulunan TAŞ YOL (Tarihi KRAL YOLU) turizm eseri olarak değerlendirilebilir. İlçemizde yetiştirdiğimiz Dut meyvesi adına bayram ve festivaller yeniden canlandırılabilirse, zamanla uluslararası hale getirilerek, Ayaş'ımız ipek yolunun önemli bir objesi olabilir.

Değerli hemşehrilerim, Ayaş'ımızın gelişmesi konusunda benim dağarcığımda bulunan bilgiler bunlar. Daha ileri görüşlü hemşehrilerimizin de bulunduğu muhakkak. Onların fikirleri merhum kaymakamımız Mehmet Aldan'ın yazmış olduğu "TÜRLÜ YÖNLERİYLE AYAŞ" Kitabından da yararlanılırsa İlçemizde yeni ufuklar açılabilir.

Cümlenize sevgilerimi ve saygılarımı sunarım.

OFİSTE TADİLAT YAPILDI

Yaklaşık 15 yıldır kullandığımız ofisimizde, ısıtma amacı ile kullandığımız kombi bacalı ve sorunlu idi, üstelik doğalgaz kaçağı konusunda apartmandan yapılan bir ihbar sonrası apartmandaki kaçağı arayan Başkentgaz kontrolörlerince bizim ofis dahil diğer üç dairede detaylı incelemeler yapıldı, kombinin güncel olmadığı tespit edildi

Kısa bir süreliğine de olsa, gaz kesintisi yapıp ofisin ısıtılmaması durumu ile karşılaştık. Başkent Gaz yetkililerince gaz akışı kapatılınca, kombi dahil tesisatı elden geçirmek zorunda kaldık. Yaptığımız piyasa araştırması sonucunda, elli bin TL'yi aşan bir maliyetle karşılaştık. Hemşehrımız Mehmet Işık'ın firmasının, ödeme koşullarında sağladığı kolaylık sonucu, yeni proje, kombi ve tesisat dahil, ısıtma sistemini yenilemiş olduk. Bu arada mutfak bölümünde bulunan baca, doğalgaz sistemine uyumlu hale getirildi, kombi de başka bir hacme alındı. Ofisimizde elden geçirilen tesisatımız ile Kombi cihazının hayırlı olmasını dileriz.

BİZDEN BİR BİLİM İNSANI “PROF.DR. MEHMET SARIKAYA”

Değerli okurlar, yeni sayımızda bu topraklardan çıkarak uluslararası üne kavuşmuş ve bir o kadar da tevazu sahibi, bir bilim insanını tanıtmak istiyoruz. Kendisiyle bilvesile tanışıp sohbet etme imkanı bulduk. Kısa süreli de olsa yaptığımız sohbetten edindiğimiz izlenimleri sizlere aktarmak istedim.

Kendisi 1953 Ankara iç-Kale doğumlu, Ana-Baba tarafından Ayaşlı (Anası İmancığillerden, Babası Sinanlı Köyü'nden Değirmenci Tevfik'in küçük kardeşi), bütün yazlarını köyde bostancılık ve Ayaş'ta Karadere bağlarında geçirmiş. Üniversite eğitimi, ODTÜ'de fizik ve mühendis olarak lisansını tamamladıktan sonra, Amerika Birleşik Devletlerine gitmiş, Kaliforniya Üniversitesi, Berkeley'de lisans üstü ve doktora eğitimi yine ana branşı Malzeme Bilimi'nde yapı-çelikleri üzerine yapmış. Elliye yakın yıl kaldığı bu ülkede Biyobenzetim biliminin babalarından biri olmuş, ve Bioteknoloji'den Tıp ve Bilgisayar'a kadar alanlarda günümüze kadar bilimsel araştırmalar yapmış, çok sayıda makaleler yayımlamış, ve patentler çıkarmıştır. Bu kariyeri sırasında, genç yaşta Profesör ünvanını almış olan Mehmet Hocamız, yaklaşık 40 yıllık profesörlük görevini Washington Eyaleti başta olmak üzere ABD'deki Kaliforniya Üniversitesi ve Princeton Üniversitesi dahil olmak üzere Japonya (Nagoya Üniversitesi) ve Türkiye'nin değişik saygın üniversitelerinde (Bilkent ve İTÜ) ziyaretçi profesörlük de yapmıştır. Mehmet Hoca, uluslararası bilim adamı olarak, genellikle Washington Üniversitesi'nde olmak üzere yaptığı çalışmalarla, 300 den fazla bilimsel makale yazmış, bunları uluslararası otorite bilim dergilerinde (Science, Nature, PNAS gibi) yayımlanmış, ve Amerika'da, Avrupa'da, ve Uzak Doğuda birçok ülkede yüzlerce bilimsel konuşmalar vermiştir. Ayrıca; çok sayıda editörlük ettiği kitapları da değişik dillerde yayımlanmış bir bilim adamı.

Önümüzdeki Mart ayında, hem Avusturya'da bir konferansta, hem de Bilkent Üniversitesi ve İTÜ'de konuşmacı olarak bulunacağını öğrendik.

Şu anda Washington Eyaletinin en büyük kenti olan Seattle'da yaşamını sürdürüyor. Bu kentin özelliği Boeing Uçak Şirketinin ve Dünyanın en büyük yedi firmasından ikisi olan Microsoft ve Amazon'un yanında Starbucks gibi birçok önemli şirketin de merkezi olması. Yine, kökeni Ayaş toprağıımızdan yetişmiş evlilikten (Demet Hanım) Sarıkayalar, başarılı üç evlat yetiştirmişler; herbirisi de eğitimlerini ABD ve İngiltere' de tamamlayıp kendi işlerini kurmuşlar; Dr. Alper (Microsoft), Aydan (Ekonomi Analisti) ve Altay (Bilgisayar Yapıcısı ve Mimar).

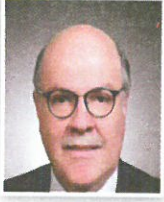
Bunca yoğun çalışmanın arasında, ülkesi ve Ayaş Sevdalısı olan ve ülkemize her yıl en az bir kaç defa gelmeyi ihmal etmeyen Mehmet Hocamızın, “Ülkemiz ve Ayaş için neler yapabilirim?” diye düşünüp planlar yaptığını öğreniyoruz. (Bunları gerçekleştirebilmek ve bu arada değerli anılarını tekrar yaşatabilmek ve devam ettirebilmek için, şu anda Karadere'de de yaşama planlarını öğrendik). Kendisi ile, geçtiğimiz ayda Ayaş'ta sohbet etme imkanı bulmuş ve ABD'ye dönmesinin ardından Mart ayının ilk haftasında yeniden ülkemize ve Ayaş'a geleceğini öğrendik. Kendisiyle o tarihlerde tekrar bir araya gelerek, sohbet etme/söyleyiş yapma sözü aldık.

Tanışıp, sohbet etmekten onur duyduğumuz Ayaşlı hemşehrimiz ile gururlandık. Mart ayını ipe çekerken, Yeşil Ayaş Dergisi olarak kendisine sağlıklı yaşam, yuvasında mutluluk, ve başarılarla dolu ömür diliyoruz.

**Sayın Hemşehrilerimiz,
Derneğimiz ve Vakfımız Sizlerin Maddi ve Manevi Katkıları ile Büyüyecektir.
İlginizi devam ettiriniz.**

İBAN: TR 030006400000142186788663 AYAŞ İL.ESİ KÜLT.KAL.DER.

AYAŞLI HEKİM ŞABAN ŞİFAİ

**Prof. Dr. Mustafa Hilmi
ÇOLAKOĞLU**

Bağdatlı İsmail Paşa, onun künyesini "Şa'bân bin Ahmed el-Ayâşî er-Rûmî el-Kâdî et-Tabîb el-Hanefî eş-şehîr bi-Şifâ'î" olarak bildirmektedir. Ankara Ayaş'ta doğmuş olup babasının adı

Ahmed'dir. Erken yaşlarda İstanbul'a gidip medrese tahsili gördü ve tıpla ilgilendi. Dârüssaâde Ağası Yûsuf Ağâ'ya intisap ederek saray hekimleri arasında yer aldı. Hekimbaşı Hayâtîzâde Mustafa Feyzî Efendi'den himaye gördü. Anadolu Kazaskeri Minkârîzâde Abdullah Efendi ile uzun süre çalışıp tecrübe kazandıktan sonra müderrisliğe 1684'te başladı. Mart 1688'de Sarây-ı Galata, Mayıs 1692'de Şeyhülislâm Hüseyin Efendi, Ekim 1697'de Etmekçioğlu, Ekim 1700'de Koca Mustafa Paşa, Ağustos 1703'te Sinan Paşa Medreselerine ve Ekim 1703'te Diyarbekir kadılığına tayin edildi. Şa'bân-ı Şifâî, Diyarbekir'den dönüş yolculuğu sırasında rahatsızlanarak Ankara'da Mart 1705'te vefat etmiştir.

Ayaşlı Şaban Şifâî'nin müderris, hekim ve kadı olarak görev yaptığı 1650-1700 yılları arasında, dünyada yaşanan önemli siyasi ve bilimsel gelişmeler şöyledir: Osmanlı tahtında IV. Mehmet, II. Süleyman, II. Ahmed ve II. Mustafa hüküm sürdü. IV. Mehmet döneminde Osmanlı en geniş sınırlarına ulaştı. 1650-1700 yılları arasında Osmanlı ve İslam dünyasında Katip Çelebi, coğrafya ve tarih alanında *Cihannüma* ve *Keşfü'z-Zûnun* gibi önemli eserler yazarken, Evliya Çelebi *Seyahatname* adlı eseriyle Osmanlı topraklarını ayrıntılı olarak belgeledi. Münecimbaşı Ahmed Dede, astronomi ve tarih alanında çalıştı. Hezarfen Ahmet Çelebi ve Lagari Hasan Çelebi havacılıkta erken dönem denemeler yaptı. Aynı dönemde Batı'da Isaac Newton, *Principia Mathematica* ile modern fiziğin temelini atarken, Leibniz türev ve integral hesabını geliştirerek matematiğe büyük katkı sağladı. Christiaan Huygens, ışığın dalga teorisini geliştirdi, Robert Boyle kimya alanında önemli çalışmalar yaptı. Antoni van Leeuwenhoek, mikroskobu geliştirerek mikroorganizmaları keşfetti. Ayaşlı Hekim Şaban Şifâî dünyadaki ilk çocuk sağlığı ve doğumu kitabı olan *Tedbirü'l-mevlûd'ü* yazdı. Eserin nüshaları İstanbul Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Mihrîşah Sultan Koleksiyonunda, (yazarın el yazısıyla olan nüshası) Ankara Milli Kütüphanede ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesinde. İlk sayfanın derkenarında, münâcât bölümünde İhlâs Suresi'nin 3. ve 4. ayetleri *O, doğurmamış ve doğurulmamıştır. O'na hiçbir denk yoktur.*, Enbiyâ Suresi'nin 89. ayeti (*Zekeriya Aleyhisselam da 'Rabbim! Beni tek başıma (çocuksuz) bırakma. Sen varislerin en hayırlısıdır. diye dua etmiştir*), Bakara Suresi'nin 286. Ayeti (*Allah, hiç kimseye gücünün yeteceğinden fazlasını yüklemez. Herkesin kazandığı iyilik kendi lehine, işlediği kötülük ise kendi aleyhinedir. Rabbimiz! Eğer unuttur veya hata edersek bizi sorumlu tutma! Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme! Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmeyeceği yükü taşıtma! Bizi affet, bizi bağışla, bize merhamet et! Sen bizim Mevlâ'mızsın, kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et*) ve Mu'minûn Suresi'nin 118. ayeti (*Ve de ki: Rabbim! Beni bağışla, merhamet et! Sen, merhamet edenlerin en hayırlısıdır*) yazılı bulunmaktadır. serin münâcât bölümünden sonra tıp ilmi hakkında açıklamalarına başlayan ve Hadis-i Şeriflerden ve deyişlerinden yararlanarak tıp ilminin öneminden bahseden Şa'bân Şifâî, "*mekânlar ve ülkelerden her birinde insan toplulukları şüphesiz adil bir sultana, maharetli bir tabibe, akar bir suya ve insana gerekli olan şeylerin bulunduğu, alındığı ve satıldığı bir çarşıya muhtaçtır*" Hadis-i Şerifine vurgu yaparak, Şerh-i Külliyyât-ı Kânûn'da bu Hadis-i Şerife uyan şehirin Tebriz olduğunu bildiren Şirâzî'nin, eğer İstanbul'u, Edirne'yi ve Bursa'yı görmüş olsaydı, olasılıkla her birini, en çok da İstanbul gibi hükümdarların hasreti olan ulu şehri, Tebriz'e tercih edeceğini iddia etmektedir.

Çünkü, hadis-i şerife uygun olarak, devrin padişahı Sultan II. Mustafa Han döneminde İstanbul'a dışarıdan kemerlerle su geldiğini, çarşılardan ve çoğunlukla saraylarda akan sulardan başka, Kağıthane suyunun dünyaca övüldüğünü, İstanbul'un her semtinde çok sayıda çarşı ve maharetli tabiplerin bulunduğunu bildirmektedir.

Vefatına yakın yıllarda kaleme aldığı Türkçe eser *Şifâiyye fi't-tib* kıymetli taşlar, mineraller ve panzehirler konusundadır. Bu eseri Silahtar İbrâhim Ağâ'ya takdim edilmiş olup bir mukaddime ile üç fasıl ve bir hâtmeden ibarettir. Nuruosmaniye ve Süleymaniye Kütüphanelerinde bulunmaktadır. *Hülâsatü'l-ebdân* isimli hastalıkların teşhis ve tedavisini konu alan Türkçe eseri koruyucu hekimlik hakkındadır. Eser Süleymaniye Kütüphanesindedir. *Fezâil-i Al-i Osmân* isimli eseri Mer'î b. Yûsuf el-Kermî'nin *Kalâ'idü'l-ikyân fi fezâ'ili Ali 'Osmân* adlı eserinin genişletilerek yapılmış bir tercümesidir. 1704 yılında tamamlanan bu eser Sultan III. Ahmed'e ithaf edilmiştir, Nuruosmaniye Kütüphanesinde bulunmaktadır. Nisâbü'nün Kısas-ı Enbiyâ isimli eserinin tercümesi olan *Kısas-ı Yusuf* isimli eseri Sultan IV. Mehmed'e 1682 yılında takdim edilmiş olup Süleymaniye Kütüphanesindedir. O'nun Şifâî mahlasıyla yazdığı şiirleri vardır. Aşağıdaki şiirinde hâme (kalem) kelimesi cömertlik, güzellik, ilham, bereket, umut ve karanlıkları aydınlatma ve sanatın gücüyle ilişkilendirilmiştir: Çeşme-i mekremete lûle-i kevser hâme Gül-istân-ı emele nahl-ı gül-i ter hâme Feyz bahş olmak ile gül-şen evrâk üze Gâh sünbül bitürür ki gül-i ahmer hâme Hem-dem Hızır nebidür üni Ab-ı Hayât Şimdi her-dem zulmâta güzêr eyler hâme Nakş-ı hâl ü hattını ger-çi yazar dil-dârün Şive ü cilvesi yanında mükedder hâme Bâ-hûsûs ola Şifâî gibi dem-sâz senâ Gör bu vâdide ne hoş cilveler eyler hâm

Kalem, cömertlik çeşmesinin Kevser suyuna benzeyen bir akıntısı gibidir.

Kalem, umut bahçesinde taze bir gül ağacı gibidir.

Kalem, yazı sayfaları üzerinde bereket saçır; bazen sümbüller (başaklar) yetiştirir, kırmızı güller açtırır.

Kalem, Hızır Nebî'nin ve Ab-ı Hayat'ın sırdaşıdır; şimdi de her zaman karanlıkları aydınlatır.

Kalem, aşkın izlerini ve çizgilerini yazsa da, sevginin cilvesi ve güzelliği karşısında üzgün düşer.

Özellikle Şifâî gibi övgü ustası bir şair olursa, bu vâdide kalemın ne güzel cilveler yaptığını gör.

Semâ'u devre münâsib ayağa muntazırız

Felekden eylemezüz ger-çi nâle u şekvâ

Yine bu tarz-ı vuruşdan ferâğa muntazırız

Safâ-yı 'îdi merâm üzere itmedük icrâ

Bahâr mevsimine seyr-i bâğa muntazırız

Şifâ'îye sühan-tâze itmedük peydâ

Mey-i 'atîf ile kesb-i dimâğa muntazırız

Yağmurun (rahmetin) ve zamanın dönüşünün uygun bir şekilde ayağa kalkmasını bekliyoruz.

Gerçi felekten (kaderden) inleyip şikâyet etmiyoruz

Yine de bu şekilde vurulmanın (darbenin, sıkıntının) sona ermesini bekliyoruz

İstedğimiz gibi bayramın huzurunu gerçekleştiremedik

Bahar mevsiminde bağa bahçeye gitmeyi bekliyoruz

Şifâî olarak henüz yeni sözler söylemedik

İlahi bir aşkla zihnimizin güçlenmesini bekliyoruz

Hacettepe Üniversitesinin nüvesini oluşturan Ankara Hacettepe Çocuk Hastanesi kuruluşunda Çocuk hastalıkları polikliniğine Ayaşlı Hekim Şaban Şifâî adı verilmiştir. Ayaş'ta Çarşı'dan Karakaya'ya çıkan caddeye adı verilmiştir. Mekanlarının ali olması niyazıyla.

BELEDİYE BAŞKANIMIZI OFİSTE AĞIRLADIK

İlçemiz Belediye Başkanı İzzet Demircioğlu, belde ve mahallelerde halkla bütünleşerek icraatlarını anlatıp, sorun dinlemeye devam ediyor. Ofisimizde yapılan böyle bir toplantıya, başkan Yardımcısı Mehmet Yaman ile birlikte katıldı. Toplantıya, Ayaşseverlerden ilgi büyük oldu. Hemşehrilerimizden 40 kişi civarındaki bir grup İzzet Başkan'ı dinlemeye ve sorunlarını dile getirmeye gelmişlerdi. Yaklaşık üç saat süren buluşmada İzzet Başkan; 10 aylık icraatını anlattıktan sonra, konukların dilekleri ile önerilerini aldı.

Başkan, katıldığı toplantının kendisi açısından çok verimli geçtiğini ve bundan sonra da, müsait oldukça biraraya gelmekten mutlu olacağını belirtti.

Vakıf ve Dernek olarak; Belediye Başkanı İzzet Demircioğlu, Başkan yardımcısı Mehmet Yaman'a ilçemiz kalkınmasındaki emek ve katkılarının devamını diliyor, ofisimizde bize ayırdıkları zaman için teşekkür ediyoruz.

AYAŞ BALI, ULUSLAR ARASI YARIŞMADA BİRİNCİ OLDU

Muğla'da düzenlenen 8. Uluslararası Muğla Arıcılık ve Çam Balı Kongresi kapsamında, "BAL YARIŞMASI POLİFLORAL BALLAR" kategorisinde Ayaş Balı birinci oldu.

Uluslararası yarışmada birincilik elde eden, Atilla GARİPLER ve ekibindeki bal üreticileri Murat ŞAHİN ve Metin ÇETİN, Belediye Başkanı İzzet DEMİRCİOĞLU tarafından makamında kabul edilerek plaket ile ödüllendirildi.

Belediye Başkanı yaptığı konuşmada, "Hem İlçemizi tanıttığınız için, hem de Ayaş Balı'nı ünüyle ülkemize ve dünyaya tanıttığınız için çok teşekkür ederim. Ayaş Balı'nın kalitesini bir kez daha gözler önüne sererek tescillendirdiniz. Ayaş'ta arıcılığa katkı sağlamak için belediye olarak bize düşen görev ne varsa yapmaya hazırız." dedi.

Yeşil Ayaş dergisi olarak; Uluslar arası bir yarışmaya katılıp ödül alan bal üreticisi hemşehrilerimizi tebrik ediyor, bol ürün ve başarılar diliyoruz.

KAZALARDA BELEDİYE TEŞKİLATI VE AYAS BELEDİYE BAŞKANLARI

Hasan TEZCAN

Emekli Türk Tarih Kurumu Uzmanı

Osmanlı dönemi kazalarda belediye hizmetleri devlet teşkilatı ve yerelin kendi içerisinde oluşturduğu örgütler tarafından yürütülmüştür.

Kazalarda devletin temsilcisi olan kadı, kendine bağlı kasaba ve köylerde şer'i ve idari yargının başı hem de belediye başkanıdır. Kadılar; asayişin sağlanması, çevre temizliği, imar, temiz su, ihtiyaç maddelerinin temini, fiyat belirlenmesi, ölçü ve tartı aletlerinin kontrolü, vergilerin toplanması gibi belediye hizmetlerinin yerine getirilmesi ve denetiminden sorumluydular. Bu görevlerin yapılmasında kadının yardımcıları vardır. Subaşı; emniyet ve asayişin sağlanmasından, Çöplük Subaşı; genel çevre temizliğinden, Mimarbaşı; imar ve şehrin düzenlenmesinden, Muhtesip; fiyatların tespiti, kontrolü ve vergilerin toplanmasından, İmamlar ise mahallelerden sorumlu idiler.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde yerelin kendi içerisinde oluşturduğu örgütlerden vakıflar ve esnaf birliklerinin oluşturduğu loncalar da etkin görev üstlenmişlerdir. Vakıflar belediye hizmetleri alanına giren; sağlık ve sosyal yardım hizmetleri, eğitim ve öğretim hizmetleri, kültürel ve sportif hizmetleri, bayındırlık ve altyapı hizmetleri, şehrin aydınlatılması, temiz su ihtiyacının karşılanması gibi görevleri üstlenmişlerdir. Bu hizmetlerin parası vakıf gelirlerinden karşılanmıştır.

1826 yılında Evkaf Nezareti kurulunca kadıların vakıflar üzerindeki yönetim ve denetim yetkileri Evkaf Nezareti'ne verilmiştir. Yine belediye hizmetlerinden bazıları loncalar tarafından yapılmıştır. Lonca esnaf birliklerinin oluşturduğu teşkilat olup; meslek üyelerinin faaliyetlerini düzenlemek, kalite kontrol, fiyatları belirlemek, ihtiyaç maddelerini temin etmek gibi görevleri üstlenmişlerdir. Ayrıca; Lonca üyeleri (usta, kalfa, çırak) gelirlerinden Avarız Sandığı adlı bir fon oluşturup; bakım, onarım ve temizlik hizmetlerinin parasını bu fondan karşılamışlardır. Loncalar tarafından; hileli mal, hırsızlık, karaborsa, haksız kazanç, ölçü ve tartıda hile gibi halkı aldatma ve kandırmaya yönelik hareketleri; öğüt verme, cereme, dükkân kapatma, dayak cezası, teşkilattan çıkarma gibi yaptırımlarla önlenmişlerdir.

Osmanlı dönemi ilk Batılı anlamda belediye teşkilatı 1854 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliye örgütünün görev ve statüsüne ilişkin bir nizamname düzenlenerek Meclis-i Vala'ya bağlı İstanbul Şehremaneti kurulmuştur. Şehremanetinin başında Bab-ı Ali tarafından seçilen ve padişah onayı ile atanan Meclis-i Vala'nın tabii üyesi Şehremini bulunuyor. Modern anlamda belediye teşkilatı kurulmasına yönelik adımlar Batılılaşma döneminde atılmıştır. Batılılaşma, 1839 Gülhane Hatt-ı Hümayunu'nun ilanı ile başlayıp 1876 Tanzimat Fermanına kadar uzanan sürecin adıdır.

1871 yılında İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi ile vali, mutasarrıf ve kaymakamın bulunduğu şehir ve kasabalarda belediye idaresi kurulması öngörülmüştür. Böylece Osmanlı Devleti'ndeki bütün şehirlerde ve taşrada belediye idaresi, yerel yönetimin bir organı olarak yer almıştır. 1875 yılında Nahiyeler Nizamnamesi ile kasaba ve nahiyelerde belediye teşkilatı kurulması istenmiş ise de temenniden öte gidememiştir.

1877 yılında Dersaadet, Belediye Kanunu ile birlikte Vilayetler Belediye Kanunu yürürlüğe girmiş 1930 yılına kadar uygulanacak bir yapı getirilmiştir. Seçimle iş başına gelen üye sayısı nüfusa göre 6 ila 12 arasında değişen bir belediye meclisi üyeleri arasından hükümetin atadığı bir belediye başkanı ile belediyelere tüzel kişilik kazandırılmıştır.

Ankara Vilayeti Salnamelerinde Ayaş Belediye Dairesi

Yıl	Reis	Katip	Çarşı Ağası	Azalar	Tabip	Aşı Memuru
1300 (1883)	Bekir Ağa	Emin Sami Ef	Refet Ef			
1318 (1900)	Şükrü Ef	İsmail Ef		Hacı Ali Ef Ziya Ef Hüseyin Ef		
1320 (1902)	Fazıl Ef Vekil	İsmail Hakkı Ef		Hacı Ali Ef Süleyman Ef İbrahim Ağa		
1325 (1907)	Ali Bey	İsmail Ef		Vahdi Ef Hafız Ahmet Ef İbrahim Ağa Hacıbekir Ağazade Hacı Ağa	Edvard Ef	Rasim Ef

1930 yılında Ayaş'a gelen Seyyah Kandemir Ayaş'ı; bir belediye binası, pazar mahallinde dere kenarında bir sıra dükkân ve mezbahadan ibarettir. Gece sokaklarında fener yanmıyor. Kanalizasyon yok, şebeke suyu yok, su ihtiyacı sokak çeşmelerinden sağlanıyor. Fakat suyuolları sağlam olarak tanımıyor.

Eski belediye başkanlarından Şükrü Özyörük, 1963 yılı öncesinde Ayaş belediyesince temizlik hizmetinin hayvanlarla, elektrik aydınlatmanın akşamları 3-4 saat jeneratörle, içme suyunun mahalle çeşmelerinden, yangınlara da tulumba ile müdahale edildiğini söylüyor. 1963 yılından sonra temizlik ve yangınlarda motorlu taşıtların kullanıldığı, konutların büyük bir bölümüne şebeke suyu bağlandığı ve 1967 yılından sonra aydınlatmanın ulusal elektrik ağına bağlandığını ifade ediyor. 1967 yılında Ayaş Belediye Teşkilatı: 1 başkan, 1 kâtip, 1 muhasip, 2 zabıta memuru, 2 tahsildar, 1 su tesisatçısı, 1 odacı, 8 temizlik amele, 3 mezbaha kesici, 1 mezbaha bekçisi, 1 şoför, 3 makinist, 1 fen memuru, 1 veteriner, 1 doktor, otobüs yok, içme suyu tesisi yapılmakta, henüz açılmamış. Elektrik dizel 2 jeneratörden sağlanıyor. Kanalizasyon çok eski, iki mahalleye kanal çalışması yapılmıştıymış.

AYAŞ BELEDİYE BAŞKANLARI

- 1-Bekir Ağa 1883
- 2-Şükrü Efendi 1900
- 3-Fazıl Efendi Vekil. 1902
- 4-Ali Bey 1907
- 5-Müşfik Ayaşlı 1910?
- 6-Arap Ahmet Efendi 1913-1915
- 7-Şevket Çiftçioğlu 1919-1922
- 8-Muhtarzade Ethem Efendi 1923
- 9-Muhlis Okay 1925-1930
- 10-Hafız Tevfik Başkök 1930-1933
- 11-Ömer Hakkı Özyörük 1933-1945
- 12-Mustafa Hilmi Böke 1945-1951
- 13-Yusuf Güllök 1951-1952
- 14-Tahir Er 1952-1956
- 15-Mahir Özyörük 1956-1957
- 16-Mehmet Sevin 1956-1957
- 17-Cengiz Özbayram 1959-1960
- 18-Şükrü Özyörük 1963-1973
(iki dönem yapmıştır)
- 19-Cengiz Özbayram 1973-1980
- 20-Mehmet Çelebi Er 1984-1989
- 21-Mustafa Süzen 1989-1994
- 22-Mehmet Çelebi Er 1994-1999
- 23-Rifat Mavioğlu 1999-2004
- 24-Ali Başkaraağaç 2004- 2014 (iki dönem yapmıştır)
- 25-Bülent Taşan 2014-2019
- 26-Burhan Demirbaş 2019-2023 (Burhan Demirbaş 14.6.2023 yılında vefat etmiştir.)
- 27-Mustafa Sezer. 2023-2024 (Burhan Demirbaş vefat edince yerine Ayaş İlçe Belediye Meclis Üyeleri Mustafa Sezer'i başkan olarak seçmiştir.)
- 28-İzzet Demircioğlu 2024

KAYNAKLAR

- Behiç Çelik, Türkiye'de Belediyeciliğin Tarihsel Gelişimi, Yeni Türkiye Yıl, 1, Sa: 4, (1995.)
- Bilal Eryılmaz, Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme, İşaret Yay. İstanbul 2006.
- Mustafa Dönmez, Türkiye'de Belediyeciliğin Tarihsel Gelişimi, Türk İdare Dergisi, 1995, Sa:406.
- Salname-i Vilayet-i Ankara H. 1300 sene 11. Defa Matbaa-i Ebul Ziya der Galata.
- Salname-i Vilayet-i Ankara H. 1318 sene 13. Defa Matbaa-i Vilayette tab olunmuştur.
- Salname-i Vilayet-i Ankara H. 1320 sene-i hicriyesi 11. Defa Mat. Ebul Ziya der Galata.
- Salname-i Vilayet-i Ankara H. 1325 sene-i hicriyesi 15. Defa Matbaa-i Vilayette tab olunmuştur.
- Seyyah Kandemir. Ankara Vilayeti, Ankara, 1932.
- Şükrü Özyörük Yeşil Ayaş Dergisi, Sayı; 5, Haziran 2013. s.8-9.
- Ziya Kazıcı, Osmanlılarda Yerel Yönetim, Bilgi Yayınları, İstanbul, 2006

YAŞAYAN BİR GÖRGÜ ŞAHİDİNİN GÖZÜNDEN AYAŞ HÜKÜMET KONAĞI YANGINI “BEN DE ORADAYDIM”

Sinasi ÜNER
Elektrik Mühendisi

Tarih 31 Aralık 1971, günlerden Cuma, o tarihte Ankara'da Sanat Enstitüsünde okuyordum. O tarihlerde, 31 Aralık Resmi Daireler için yarım gün tatildi. (şimdi değil)

Mesai, yarım tatil günlerinde saat 13.00 te biterdi. Ben Ayaş'taki evimize, saat 13.30 – 14.00 gibi gelmiştim. Anneme babamı sorduğumda, henüz daireden gelmediğini söyledi. Şunu da hemen belirtiyim, babam, Ebenin Halit lakabıyla bilinen M. Halit Üner, Ayaş Malmüdürlüğü bünyesinde Vergi Memuru olarak çalışmakta idi. Yılbaşından önce 31 Aralık itibarıyla kapanması gereken hesaplar da olduğu için, onları halledebilmek amacıyla çalışmasını henüz bitirememişti. Hükümet Konağına gidip, fazla gecikmeden babamla birlikte eve dönmeyi düşünmüştüm.

Öncelikle Hükümet Konağının iç yerleşimini tasvir etmem gerekirse: Binaya yüksekçe bir taş merdivenle girilirdi. Girişte sağ tarafta, Adliye ve sol tarafta arşiv vardı. Üst kata ahşap merdivenle çıkılırdı. Merdivenden çıktığınızda, karşıda Kaymakamlık, sol tarafta Tahrirat Katipliği, sağ tarafta Tapu Müdürlüğü, Nüfus Müdürlüğü ve Malmüdürlüğü vardı. Arka taraf sağda ise, Ziraat Teknisyeni odası, solda Ziraat Teknisyenliği personel odası ve ikisinin arasında ise babamların bulunduğu Vergi Dairesi vardı.

Gittiğimde, babam Hükümet Konağının üst katındaki odasında çalışıyordu. Babamların bulunduğu oda, merdivenin çıkış yönünün tersinde, arka tarafta ve yükseltilmiş döşeme ile iki basamak yukarıda idi. Üst katın zemini tamamen tahta kaplı ve zaman zaman temizlik ve koruma amacıyla mazot ile silinirdi. O gün, mazotla yeni silinmiş zeminin simsiyah bir görüntüsü vardı.

Bir süre babamın yanında oturdum. Bir ara, zemin tahtaların arasından toz bulutu gibi bir şey fark ettim, babama “yerler iyi süpürülmemiş galiba” dediğimde, “yoo biraz önce gayet iyi süpürüldü” diye cevap verdi. Daha sonra, yerdeki toz bulutunun biraz daha yükseldiğini gördüğümde, “bir yerlerden sanki duman geliyor gibi” dedim. Bunun üzerine, babamın dikkati de bu yöne çevrildiği için ayağa kalkıp sağa sola baktı.

Resimler: Hükümet Konağının yangından önceki, elimizde bulunan son fotoğrafı ve sağda; 29 Ekim 1968 tarihinde Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları öncesi Personel, Hükümet Konağı merdivenlerinde

Sonra kapıdan dışarı çıkıp baktığımızda, yan odanın kapı altı ve yanından, ince ince duman gelmekte olduğunu gördük. Bunun üzerine babam, arka tarafa koşarak, Hükümet binasının hemen yanında, aşağıda bulunan Jandarma Karakolundaki askerlere “Jandarma, çabuk buraya gelin” diye seslendi. Ziraat odasının kapısı kilitli idi. Jandarma geldiğinde babam “kır kapıyı” dedi. Jandarma tekmeyle kapıyı kırdığında, içerisi tamamen dumanla doluydu. Bu duman bir anda bize doğru dışarıya çıkmaya başladı. Babam bana “koş çarşıya haber ver” dedi.

Yukarıda da bahsettiğim gibi, günlerden Cuma idi ve ilçenin Pazarı kurulurdu. Koşarak çarşıya indim ve “Hükümet yanıyor!!!!” diye birkaç kez bağırdıktan sonra, hemen geri döndüm. (Hükümet binası ile çarşı arası, aşağı yukarı 200 metre civarındadır.) Hükümet binasına dönerken, yolun yarısından itibaren her taraf tamamen dumanla kaplanmıştı. Yeniden Hükümet binasına girerek tekrar üst kata çıktım. Bir-iki kişi daha gelmiş, herkes amaçsızca sağa sola koşuşturup duruyordu. Babam, kendi odalarındaki bazı kıymetli eşyaları (daktilo, facit hesap makinası ve kayıt defterleri vs. gibi) binanın diğer tarafında bulunan Malmüdürlüğü odasına taşıyordu. (Yangın kendi odalarının sol yanındaki odada başladığı için, sanki arka taraf kurtulacakmış gibi, oraya taşıyorduk). O hengamede ne kadar zaman geçtiğini hatırlamıyorum, bizleri de kolumuzdan tutarak dışarıya çıkardılar. Dışarıya çıkmadan önceki gözümün önündeki son görüntü; tavanın da tamamen alev almış, aşağıya küçük kıvılcımlar düşüyor ve arada bir tavandan bir alev topu da inerek, mazotla kaplı tahta zemini yalayıp tekrar yukarı yükseliyordu.

Dışarıya çıktık, çıkarken benim elimde portatif bir daktilo, babamın elinde ise bir hesap makinası vardı. Yangından kurtarabildiğimiz tek şey bunlardı. Binanın arka tarafına halk toplanmış, yangını endişeyle seyretmekte idi. Biraz sonra yangın söndürmede kullanılan arazöz de yangının başladığı odanın bulunduğu arka tarafa geldi. (O zamanlar Ayaş'ta İtfaiye teşkilatı yoktu. Bir arazöz vardı. Bu arazöz ile Cuma günleri Pazar bitiminden sonra Pazar alanı sulanır aynı arazöz, yangın olduğu zaman da söndürme işleminde kullanılırdı.) Hemen hortumunu açıp, yangın başlangıcı olan odanın camını kırdılar. Ancak arazözde yeterli su yoktu. Su Pazar alanını temizlemekte kullanılmış ve araç boşa yakın olarak gelmişti.

Ankara'dan İtfaiye birkaç saat sonra geldi, ancak iş isten çoktan geçmişti ve neredeyse binanın tamamı yanmıştı. Ne yazık ki binadan hiçbir şey de kurtarılamamıştı.

Gece yarısı saat 24.00'den sonra Ankara'dan Cumhuriyet Savcısı ve İtfaiye teşkilatından yetkililer geldiler. Yangın konusunda araştırma ve inceleme yaptılar. Hiç unutmuyorum o zamanki sokağın karşı tarafında bulunan PTT binasının Müdür odasında görgü şahidi olarak, birkaç kişi ile birlikte babamla benim de ifademe başvurdular.

Kartalkaya'da geçtiğimiz günlerde vuku bulan, 78 kişinin vefatına neden olan ve bütün ülkeyi yasa boğan Otel yangını dolayısıyla, yeniden hatırladığım; Ayaş Hükümet Konağı yangını ile ilgili son görgü tanıklarından biri olarak, bu ve bunun gibi felaketlerin bir daha Ülkemiz ve Ayaş'ımızda yaşanmaması temennisiyle, felaketlerden uzak mutlu ve huzurlu günler diliyorum.

ŞEKER- ŞERBET GELENEĞİMİZ

Bu sayımızda ilçemizden unutulmakta olan bir adetten bahsetmek istiyoruz. Konuyu tecrübeli hemşehrilerimizden Firdevs Özlü ve Naciye Uyar'ın ağzından yayınlıyoruz.

Şeker-Şerbet Ayaş'a ait, eski evlenme geleneklerinden biri olup, erkek evi olarak tabir edilen erkek tarafınca, sini veya büyükçe bir tepsi ile kız evine şeker göndermesi, kız evinin de gönderilen şekerden şerbet yapıp, bir tören ile iade edilmesidir.

Bu adet ilçemizde geçmiş yıllarda, içine kapalı toplum olarak yaşanan dönemlerde uygulanırdı. Erkek çocuk sahibi aileler yakın çevresinden başlayarak emsal kız sahibi aileleri takip eder, bir anlamda göz koyarlardı. Ne zamanki evlenme yaşına gelindi, artık iş kızın aileden "Allah'ın emri Peygamberin Kavli üzerine" denilerek istenmesine kalırdı. Burada "kız evi naz evi" denilerek, erkek evinin darıltılmadan birkaç defa dönürlük yapılması istenirdi. Şimdilerde ise, gençler karşılıklı görüşüp, anlaşarak "biz nişanlandık" diyerek gelip, bütün bu adetleri aşabiliyorlar.

Dönür gidilerek, kız istenmesi ve söz kesilme olayından sonra, bir hafta gibi bir zaman dilimi içerisinde, şerbet malzemesi olan şeker, oğlan evinden genellikle okuyucu denilen kişi eşliğinde birkaç genç yakın akrabası yenge ile birlikte büyükçe bir siniye konulup törenle gönderilir. Şeker dolu sini oğlan evinden, genellikle okuyucunun başı üzerinde, maniler eşliğinde taşınması ile gerçekleştirilir.

Kız evince, erkek evinden gönderilen şeker, içerisine gül suyu ve karanfil konulup şerbet boyası ile renklendirilerek şerbet haline getirilir. Sürahilere doldurularak ağızları kordela ve kırmızı pullu başörtü ile süslenip erkek evine törenle iade edilir. Kız evinden şerbet getirenlere, oğlan evince kayınvalide / damat tarafından mutlaka bahşiş verilir. Şerbet içilmesi, çoğunlukla oğlan evinde gerçekleşir, oğlan evinde; akrabalar, komşular ve şerbet içmeye davet edilen misafirlere bardakla ikram edilir.

Şerbet içme geleneğinde; evlilik niyetinin çevreye ilanı ile, erkek ve kız tarafı ailelerin yaklaşmasının amaçlandığını düşünebiliriz. Şeker-Şerbet, Ayaş ve çevresinin eski evlenme geleneği olmakla birlikte zamanımızda bu geleneğin pek uygulanmadığını söyleyebiliriz.

YAŞLILIĞIMA MEKTUP

" Sevgili Ben:

Yaşlandığında haklı olduğundan emin olsan bile asla kimseye bir şey öğretme çabası içinde olma!

Bunun seni ne kadar rahatsız ettiğini hatırlıyor musun? Yaşlıların tavsiyesine kendin uydun mu?

İstenmedikçe yardım etmeye çalışma. Kendi yardım isteğinle kimseyi zorlama.

Sevdiklerini dünyadaki tüm talihsizliklerden korumaya çalışma. Sadece onları sev...

Sağlığın, komşuların, hükümetlerin ve emekliliğin hakkında şikayet etme!

Konuşurken, eski bir kavgaya dönüşme, konuşmaların kavga eder gibi değil, insanı okşar gibi olsun.

Çocuklardan minnet bekleme...

Kendi gençliğini hatırla, nankör çocuk pek yoktur ama, çocuklarından minnettarlık bekleyen anne ve babalar vardır.

" Ben senin yaşlarındayken... gibi cümleler söyleme sana en iyi yılları verdim..... gibi cümleleri ise asla söyleme.

Torunlarınız varsa, size büyükanne büyükbaba demeleri için ısrar etme.

Son paranı yaşlanma karşıtı tedavilere harcama. İşe yaramaz. En iyisi bir gezi için harcamak...

Aynaya bakma ve karanlık bir odada makyaj yapma. Kendini kandırma Ve olabildiğince sık görünmeye çalış. Kesinlikle yakışıklı, bir genç değil. İnan bana böylesi daha iyi.

Eşine dikkat et, buruşuk, çaresiz ve huysuz bir yaşlı olsa bile. Bir zamanlar genç, güçlü ve neşeli olduğunu unutma. Ve belki de şu anda sana gerçekten ihtiyacı olan tek kişi o.

Yeni teknolojileri anlamak, haberleri takip etmek, sürekli olarak yeni bir şeyler çalışmak, 'zamanda geride kalmamak' iyi gelir. Bu eğlencelidir. İsteddiğini yap. Hala yapabiliyorken.

Hiçbir şey için kendini suçlama. Hayatına ya da çocuklarının hayatına ne olduysa bilki sen elinden geleni yaptın.

Her durumda saygınlığını koru. Sonuna kadar elinden geleni yap bu çok önemli.

Ve unutma, hala hayattaysan, birinin sana ihtiyacı var!"

(SOSYAL MEDYADAN ALINTIDIR.)

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI, ÖNEMİ VE DESTEKLENMESİ

Haluk TEBER

E. İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürü

Bilindiği üzere sivil toplum kuruluşlarından (STK) olan dernekler veya vakıflar; toplumun sorunlarına duyarlı olan, çözüm için diğer bireylerle ve devletle işbirliği yapan,

manevi amaç güden, bunları yerine getirirken karşılıklı güven, gönüllülük, adanmışlık, fedakarlık, samimiyet, emanet, ehliyet, vefa değerleri, istişare ve yardımseverlik kültürü ile faaliyetlerini sürdüren, yaptıkları işlerde hayata güzellik ve incelik katan, insanların hayatlarına dokunup onların vatana, millete, topluma, çevreye, insanlara karşı duyarlı ve faydalı olmayı aşılaman, temel amacı topluma hizmet olan, kişisel kâr veya kazanç için faaliyet göstermeyen, gelir getirici faaliyetlerde bulunmak için ilgili mercilerden izin almak suretiyle iktisadi işletme kursalar bile buradan elde edilen gelirleri de yine toplumun yararına olan işlerde harcayan, üyelerine her hangi bir kâr dağıtımını olmadan toplumsal zenginlik ve refaha katkıda bulunmak amacıyla kurulan tüzel kişiliği bulunan topluluklardır.

STK'lar bilgi, birikim, heyecan ve deneyimleri ile insanlara umut olur, ilham verir, hayal kuranların hayallerini veya bir fikrim var diyenlerin fikirlerini hayata geçirmek için onlara rehberlik eder, pusulaları olurlar.

STK'lar engel olmaz, engelleri kaldırır. İyilikte, merhamette, fedakarlıkta gönüllülükte yarışır. Toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine ve topluma sağlıklı ve faydalı bireyler kazandırmaya katkıda bulunurlar. Gençlerin hayatın her alanında nitelikli ve bilgili olmaları, çocuk ve gençlerin faydalı bireyler olarak yetiştirilmesi için ailelerin bilgilendirilmesi, kadınlara verilecek eğitimle kadın istihdamının artırılması, bilimsel ziraatin nasıl yapılacağı, kültürel mirasımızın ve tarihimizin zenginliğine sahip çıkılması, somut olmayan kültürel mirasın yaşatılması, unutulmaya yüz tutmuş mesleklerin gelecek kuşaklara aktarılması vb. konularında faaliyet gösterirler, projeler üretir ve yürütürler. STK'lar bu faaliyetlerini ve hizmetlerini yerine getirirken; dürüstlük, tutarlılık, açıklık, saygınlık, hesap verilebilirlik ile hizmet anlayışı, gönüllülük ve yardımseverliği ön planda tutarlar.

Ülkemizin kalkınması ve gelişmesi için faaliyet gösteren derneklerin, kolayca kurulmaları, kapasitelerini arttırmaları ve onlara rehberlik edilmesi adına İçişleri Bakanlığı bünyesinde merkezde "Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü," taşrada ise valilikler / kaymakamlıklar bünyesinde "il/ilçe sivil toplumla ilişkiler müdürlükleri"nde; bilgili, birikimli, tecrübeli, güler yüzlü, rehberlik anlayışı ve fedakarca görev yapan personeli ile faaliyet göstermektedirler. Yukarıda adı geçen Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü ve taşra teşkilatı; Çağdaş dünya ile bütünleşmiş güçlü bir sivil toplum oluşumuna katkıda bulunmak, sivil topluma rehberlik ederek ortak akla ulaşmak ve değişen ve gelişen koşullara uyum sağlayarak, sürekli öğrenen ve paylaşılan bir kuruluş haline gelmek misyonu, toplumsal örgütlenmeyi destekleyerek katılımcı demokrasinin kökleşmesine, toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine, katkıda bulunmak vizyonu ile kurulmuştur. Halen bu misyon ve vizyon ile çalışmalarına devam etmektedirler. Ayrıca, derneklere yönelik tüm iş ve işlemlerin internet tabanlı yazılım üzerinden yürütülmesi, hizmet sunumunda ve işleyişinde modernizasyonun sağlanması, hizmetlerin daha etkin, hızlı, kolay erişilebilir ve verimli sunulması için Dernekler Bilgi Sistemi (DERBİS) geliştirilmiş ve geliştirilmeye de devam etmektedir.

Bu kapsamda; STK'ların önemini bizzat mesleğimle tanımakla birlikte, yüzyılın felaketi olarak adlandırılan 11 il'i direkt, tüm ülkemizi ise dolaylı olarak etkileyen 06 Şubat 2023 Pazartesi sabah saat 04.17'de 7.7 şiddetli Kahramanmaraş/Pazarcık merkezli ve aynı gün saat 13.24'te 7.6 şiddetinde Kahramanmaraş/Elbistan merkezli meydana gelen yıkıcı depremler sırasında, depremde büyük oranda etkilenen Malatya ilinde Malatya Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürü olarak görev yapmakta idim. Malatya'da yüzlerce binanın yıkılmasına ve insanların depremlerden etkilenmesine bizzat şahit oldum. Sabah olan depremde evde bulunmaktaydım. Depremlerin öncesinde zaman zaman küçük şiddette depremler olmakta idi, ancak 06 Şubat depremleri bunlara hiç benzemiyordu. Sabahki büyük depremde sanki binanın yıkılması için, toprağın derinliklerinden hem aşağıdan yukarıya hem de ileriye ve geriye olmak üzere şiddetini arttırarak hızlanan bir sarsıntı oldu. Şükür kaldığım bina, sağlam bir yapıda olduğundan dolayı yıkılmadı.

Sabah yaklaşık 3 km uzaklıktaki işyerim olan Malatya Valilik binasına yürüyerek gittim. Valilik binasında hasar vardı. Tekrar kaldığım eve geldim. Müdürlüğüm hizmet biriminin olduğu odaları kontrol ettim. Duvarlarda hasar vardı. Valilik binasında bulunduğum sırada öğlenki yıkıcı ve şiddetli deprem meydana geldi. Valilik binası ağır hasar aldı.

Depremelerin hemen ardından Malatya Valiliği tarafından Malatya'ya gelecek yardımların indirileceği ve dağıtılacağı depo olarak seçilen ve Malatya Kuru Kayısı Lisanslı Depoculuk ve Borsa Projesi binası olarak anılan koordinasyon merkezine gittim. Burada büyük bir fedakârlıkla ve cansiparane çalışan mülkî idare amirleri, belediye görevlileri, Malatya'da faaliyet gösteren ve diğer illerden gelen STK'lar, gönüllü öğretmenler ve diğer gönüllüler, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı çalışanları, kolluk (polis/asker) Bakanlık görevlileri ve koordinasyon ili olarak belirlenen Van ilinden gelen görevli ve gönüllüler ile birlikte çalıştım.

İşte burada, STK'ların ne kadar önemli olduğunu bizzat yaşadım. Çünkü depremler sonrası depremden etkilenenlerin temel ihtiyaçları olan; temiz su, giyinme, barınma, battaniye, yatak, gıda, ısınma, hijyen kitleri, psikolojik destek, eğitim desteği, arama ve kurtarma, temiz tuvalet ve duş, çamaşır makinası, vb gibi ilk akla gelen malzemelere depremzedelerin ulaşımı imkansızdı. Çünkü esnafın da dükkanı ve/veya evi yıkılmış idi. İşyerlerinin açılması mümkün değildi. İşte bu temel ihtiyaçların bir an önce depremzedelere ulaşması gerekiyor idi.

Depremlerin ardından Ülkemizde seferberlik ve gönüllülük ruhu ile yukarıda sayılan temel ihtiyaçların ağır kış koşullarının getirdiği zorluklara rağmen depremzedelere bir an önce ulaştırılmak üzere Devletin ulaştırdığı yardımlarının yanında yurt içi ve yurt dışında faaliyet gösteren STK'lar tarafından belli bir organizasyon neticesinde toplanan yardımlar da Malatya'ya ulaşmaya başlamıştı. İnanın STK'lardan gelen yardımlar olmasa depremin sonucu çok daha ağır olurdu. Çünkü hava dondurucu derecede soğuk idi. Ancak STK'lar ihtiyaç sahiplerinin yanındaydı. İyi ki STK'lar vardı.

Ayaş'ın öncü ve köklü STK'sı "Ayaş Derneği" ve "Vakfı" olarak, 6 Şubat depremlerinde zarar gören depremzedelere ulaştırılmak üzere üyelerinden kıyafet ve çeşitli ihtiyaç malzemeleri toplandığı ve kısa sürede depremzedelere ulaştırıldığı öğrenilmiştir.

Ayaş Derneği ve Vakfı: kuruluş tarihinden itibaren memleketimiz Ayaş'ın kalkınması ve ilerlemesi, kendisine özgü Ayaş kültürünün yaşatılması ve tanıtılması, katılım kültürünün gelişmesi ve geliştirilmesi için büyük bir çaba sarf etmektedir. Derneğin/Vakfın mülkiyetinde; hemşerilerimizin katkılı ve emekleri ile Kızılay'da yönetim faaliyetinin yürütüldüğü bir dairesi, Ayaş'ta hayırsever hemşerilerimizce bağışlanıp, restore ettirilen ve yeni açılışı yapılan atalarımızın yaşam kültürünün tanıtıldığı bir Kültürevi bulunmaktadır. Ayrıca, Dernek ve Vakfımıza yine hayırsever hemşerilerimizce bağışlanan üç konut iki arsa ve iki ayrı yerde tarla mahiyetinde gayrimenkullerinin bulunduğu bilinmektedir. Hemşerilerimiz tarafından; gerek Derneğe gerekse Vakfa, hak ettiği ölçüde, daha fazla ilgi, alaka ve desteğin gösterilmesi dileğiyle...

Saygı ve selamlarımla...

AYAŞTA ÇOCUKLUĞUM

— şiirinden —

Hey Allah 'ım ne günlerdio günler,
Körhafız tellallık eder de ünler;
Unutulur mu böyle Ayaş'ta dünler;
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Alyan anca alakızı gezdirir,
Türkemen Mehmet Sandıkçı'yı kızdırır;
Şivet amca Acembayrı kazdırır.
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Hamam bahçesinde karakız söyle,
Müşterisi garipler, köylüler, beyler;
Yalabık Nuh Çavuş yamazda neyler;
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Kepçe Mehmet Topal Nuh'a takılır,
Emrisey'in levhası ters çakılır,
Yenilir siyerler; keyfe bakılır
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Mestine de çarşı pazar mestine
Küt Mustafa çatar eşe dostuna,
Bet bereket, neşe neşe üstüne;
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

İçimde kaynıyor Ayaşlı ruhu,
Benim için hiç unutmak olur mu?
Feylesof Hatip'i, Hattatın Nuh'u;
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Şu Ayaş'ta ömrüm geçti yarıyı,
Ayırt etmem yeşil ise sarıyı,
Saldın Hava'yı, Samit Karı'yı;
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Kadir usta, Müftü, Şükrefendi'ler,
Hepisi de öfelekli herifler,
İcabında Okka gibi laf söyler,
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Hürmetle analım, genci, kocayı,
Kelem kavuğu, Namık Hoca'yı,
Bacılı Halil'i, Şişgin Amca'yı;
Hatıralar gözlerimde yaş şimdi,
Gönülden sevdiğim o Ayaş şimdi.

Hasan Şişgin Ayaşlı

DOKTORUNUZ DİYOR Kİ; KANSER KORKUTMASIN GEÇ KALMAK KORKUTSUN

Meral ÜNER
Dr. Öğretim Üyesi
Hacettepe Üniversitesi
Tıbbi Patoloji A.D.

Kanser, giderek yaşlanan toplumlarla birlikte günümüzde en sık karşılaşılan ve en çok korkulan hastalıklardan biri olsa da, erken teşhis ile tedavi edilebilir bir hastalık haline gelmiştir. Ancak, birçok kişi tarama testlerini ihmal etmekte veya bu testlerin önemini yeterince bilmemektedir. Modern tıbbın sağladığı erken tanı yöntemleri sayesinde, birçok kanser türü daha başlangıç aşamasında saptanabilmekte ve tedavi edilebilmektedir. Özellikle, meme ve kolon kanseri, tarama programları sayesinde erken teşhis edildiğinde tedavi başarısı son derece yüksektir. Peki, bu kanserler hakkında neler biliyoruz ve kendimizi korumak için neler yapabiliriz?

Meme ve Kolon Kanserleri: Sessiz Düşmanı Erken Yakalamak.

Meme kanseri, kadınlarda sık görülen kanser türlerinden biridir. Meme dokusundaki hücrelerin kontrolsüz çoğalmasıyla ortaya çıkan bu hastalık, erken evrede tespit edildiğinde tedavi başarısı oldukça yüksektir. Özellikle 40 yaş sonrası düzenli mamografi taramaları ile meme kanseri, henüz belirti vermeden yakalanabilmektedir.

Kolon kanseri ise kalın bağırsakta gelişen ve sıklıkla bağırsak içindeki küçük poliplerden kaynaklanan bir kanser türüdür. Polipler yıllar içinde kansere dönüşebilir, ancak düzenli taramalar sayesinde bu polipler, henüz kötü huylu hale gelmeden de tespit edilip çıkarılabilmektedir. Böylece kolon kanseri gelişmeden önlenabilir ya da erken evrede yakalanarak tedavi edilebilir.

Erken Tanı Neden Önemli?

Kanserde erken tanı, hayat kurtaran bir adımdır; hastalığın ileri evrelere ulaşmadan fark edilmesini sağlar ve tedaviye yanıt oranını artırır. Meme ve kolon kanseri gibi sinsi ilerleyebilen hastalıklar, genellikle ileri evrelere ulaşana kadar belirti vermeyebilir. Ancak erken evrede tespit edilen bir tümör, çoğu zaman cerrahi ya da basit tedavilerle tamamen ortadan kaldırılabilir.

Buna rağmen, tarama testlerine gereken önem verilmeyince birçok kişi kanser tanısını geç evrede almakta ve tedaviye geç başlayarak tedaviden daha az fayda görmektedir. Oysa ki tarama programları sayesinde bu testlere ulaşmak günümüzde nispeten kolaylaşmıştır. Tarama testleri ağrısız, kolay ve devlet tarafından desteklenen uygulamalardır.

Tarama Programları: Hangi Testler Ne Zaman Yapılmalı?

Günümüzde birçok kanser türü için düzenli tarama programları bulunmaktadır; ancak hangi testin ne zaman yaptırılması gerektiği konusunda hala birçok kişi net bilgiye sahip değildir.

Bazı merak edilen sorular ve cevapları:

Meme kanseri taraması ne zaman başlamalı?

- Meme kanseri taraması için 40 yaşından itibaren her kadının iki yılda bir kez mamografi çekirtmesi önerilmektedir. Ayrıca, 20'li yaşlardan itibaren her kadının ayda bir kez kendi kendine meme muayenesi yapması, 2 yılda bir de doktor kontrolüne gitmesi erken tanı açısından büyük önem taşır. Ailede meme kanseri öyküsü olan kişilerde bu taramalar daha erken yaşlarda başlamalıdır.

Kolon kanseri taraması ne zaman yapılmalı?

- Kolonoskopi, kolon kanserini önlemenin ve erken teşhis etmenin en etkili yollarından biridir. 50 yaşından itibaren herkesin 10 yılda bir kolonoskopi yaptırması önerilir. Eğer ailede kolon kanseri öyküsü varsa, taramaların daha erken yaşlarda başlaması gerekir. Alternatif olarak "dışkıda gizli kan testi" yıllık olarak yapılabilir.

Bu Testler Nasıl Yapılıyor?

- **Mamografi:** Düşük dozda X ışınlarıyla meme dokusu görüntülenir. Hasta mamografi cihazının önünde dururken meme iki plastik plaka arasına yerleştirilir. Plakalar meme üzerinde baskı yaparak düzleştirir. Bu sırada hasta rahatsızlık hissedebilir ancak sağlıklı görüntü alınabilmesi için bu işlemin yapılması gereklidir. Mamografi çekim süresi yaklaşık olarak 10-15 dakika sürmektedir.

- **Kolonoskopi:** Kolorektal kanser taramasında kullanılan en iyi yöntemdir. Uç kısmında bulunan ışık ve kamera yardımıyla görüntü elde edilerek tüm kalın bağırsak iç yüzeyinin incelendiği, öncesinde bağırsak temizliğinin olduğu, hafif sakinleştirici ilaç verilerek yapılan ve gerektiğinde örnek alınabilen (biyopsi) bir işlemdir.

Kimler yüksek risk grubunda?

- Ailesinde meme veya kolon kanseri olan kişiler daha yüksek risk taşır. Bunun yanı sıra sigara kullanımı, aşırı alkol tüketimi, obezite, hareketsiz yaşam tarzı ve sağlıksız beslenme (yüksek yağlı ve lifsiz beslenme) gibi faktörler de kanser gelişme riskini artırabilir. Bu gruptaki bireylerin tarama testlerini aksatmaması çok önemlidir.

Kanserden Korunmak İçin Neler Yapılabilir?

Kanserin tamamen önlenmesi her zaman mümkün olmasa da, sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile risk büyük oranda azaltılabilir. İşte kanserden korunmak için dikkat edilmesi gereken bazı önemli noktalar:

Düzenli taramalarınızı aksatmayın.

Sağlıklı beslenin: Bol lifli gıdalar tüketin, sebze ve meyve ağırlıklı beslenin, işlenmiş gıdalardan kaçının.

Fiziksel aktivitenizi artırın: Haftada birkaç kez düzenli yürüyüş veya egzersiz yapın.

Sigara ve alkol kullanımından kaçının.

Kendi kendinize meme muayenesi yapmayı öğrenin.

Fazla kilolardan kurtulun, ideal kilonuzu koruyun.

Aile öykünüzü bilin ve doktorunuza danışarak kişiselleştirilmiş tarama programları oluşturun.

Meme ve Kolon Kanseri Biyopsi ve Patolojinin Rolü:

Bir kanser şüphesi olduğunda kesin tanı koymanın en önemli yolu biyopsidir. Meme ve kolon kanserinde biyopsi genellikle şüpheli bir kitlenin veya polibin varlığı halinde yapılır.

Meme kanserinde biyopsi, mamografide veya ultrasonografide anormal bir görüntü tespit edildiğinde uygulanır. İnce iğne aspirasyon biyopsisi, tru-cut (kor) biyopsi veya cerrahi biyopsi gibi yöntemlerle alınan doku örnekleri patoloji laboratuvarında incelenerek kesin tanı konur.

Kolon kanserinde biyopsi genellikle kolonoskopi sırasında alınır. Kolonoskopi esnasında tespit edilen poliplerden veya anormal görünümlü bağırsak dokusundan örnekler alınarak patolojik inceleme yapılır. Böylece kanser olup olmadığı ve hangi evrede olduğu belirlenir.

Patoloji, kanser tanısı ve tedavisinde hayati bir rol oynar. Biyopsi sonuçları, tümörün türünü, agresifliğini ve tedaviye nasıl yanıt verebileceğini anlamamıza yardımcı olur.

Özellikle meme kanserinde hormon reseptör testleri ve HER2 durumu gibi patolojik incelemeler, tedavi planlamasında belirleyici faktörlerdir. Kolon kanserinde ise MSI (Mikrosatellit Instabilite) analizi gibi testler, hastanın genetik yatkınlığını ve tedaviye uygunluğunu belirleyebilir.

Bazı Yanlış Bilinenler ve Gerçekler

"Mamografi çektiğim kanseri yayar." → Yanlış! Mamografi, düşük doz X ışınları kullanır ve kanserin yayılmasına neden olmaz.

"Kolonoskopi çok zor ve tehlikeli bir işlemdir." → Yanlış! Kolonoskopi, hafif sedasyon altında yapılan ve uzman ellerde güvenli bir işlemdir ve kansere dönüşebilecek polipleri erken aşamada tespit edebilir.

"Ben sağlıklıyım, eğer belirtilerim yoksa tarama yaptırmama gerek yok." → Yanlış! Kanser erken evrede belirti vermeyebilir. Tarama testleri, hastalık ortaya çıkmadan tanı koymanın en etkili yoludur.

"Ailemde kanser yok, benim tarama yaptırmama gerek yok." → Yanlış! Kanserlerin büyük çoğunluğu genetik değil, çevresel faktörlerden kaynaklanır.

"Biyopsi yaptırmak kanseri yayar." → Yanlış! Biyopsi, hastalığın doğru teşhis edilmesi için en güvenilir yöntemlerden biridir. Uygun teknikle yapıldığında kanserin yayılmasına neden olmaz.

"Bıçak değerse hastalık kötüleşir ve yayılır." → Yanlış! Erken evrede teşhis edilen kanserlerde cerrahi tedavi en etkili yöntemlerden biridir ve kanserin yayılmasını engelleyebilir.

Kanser korkutucu bir hastalık olabilir, ancak erken tanı ve doğru önlemlerle bu korkuyu büyük ölçüde azaltabiliriz. Unutmayın, sağlıklı bir gelecek için tarama testlerinizi ihmal etmeyin. Çünkü erken tanı, hayat kurtarır!

Tarama programları hakkında daha detaylı bilgi için:

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-taramalari.html>

<https://www.turkrad.org.tr/assets/DernektenHaberler-Pdf/TRD-Meme-Tarama-Rehberi.pdf>

<https://www.kanser.org/saglik/toplum/kanser-tarama/ulkemizdeki-kanser-tarama-programlari>

<https://www.tkrad.org.tr/kolorektal-kanserde-tarama-ve-tak>

DÜNDEN BUGÜNE BAYAT KÖYÜ

Günümüz Türkçesinde bayat kelimesinin sözlük anlamı, taze olmayan, bozulmuş, eskimiş demektir. Mecazi olarak da kullanılan bayat kelimesi; güncelliği geçmiş (bayat haber), bir özelliği kalmamış, eskimiş, zamanı geçmiş, yenilenmemiş (bayat espri) anlamlarında kullanılır.

Müzik terimi olarak bayat, alaturka müzikte bir makam (Bayati Makamı) adıdır. Osmanlı Hükümdarı IV. Murat'ın Bağdat seferi dönüşünde Irak Bayatlarından bu makamı alarak İstanbul'a getirdiği söylenir. Türk tarihinin en eski devirlerinde bayat kelimesi tanrı anlamında yani Allah'ın "Kadim" sıfatı karşılığı, bir diğer ifadeyle Huda manasında kullanılmıştır. Yaratıcı anlamında "Uluğ Bayat" tabiri kullanılıyor. Yine Eski Türkçe'de bayat; zengin, ünlü, nimeti bol demektir. Kaşgarlı Mahmut'un Divan-ı Lügat'it Türk adlı eserinde bayad kelimesinin "bay-ad" kök ekinden oluştuğu, bay "zengin" demek, "ad" ise unvan, lakaptır. Günümüzdeki Yakut Türkleri Bayad kelimesini zengin, varlıklı ve servet sahibi anlamında kullanıyorlar.

Tarihi terim olarak Bayat, 24 Oğuz boyundan birinin adı. Oğuzların Boz-Oklar koluna mensup Gün Han'ın 4 oğlundan birinin adı Bayat'tır. Bayat boyunun anlamı; nimeti bol, devlet sahibi (sahibü'l-devle) demektir.

Bayat Köyü adını Bayat boyu, cemaati veya aşiretinden almış olmalıdır. Çünkü Anadolu'ya gelen Oğuz Türkleri yerleştikleri ve iskân edildikleri yerlere mensubu oldukları boy, aşiret veya cemaatlerinin isimlerini vermeyi gelenek haline getirmişlerdir. Ülkemizdeki yer isimlerine baktığımızda bunu açıkça görürüz.

XV-XVI. yüzyıl arşiv kayıtlarından (tahrir defterleri) Türkiye'de Bayat adlı 44 yerleşim yeri tespit edilmiştir. Bu da bize Bayatlara mensup büyük bir kitlenin Anadolu'ya geldiğini göstermektedir. Bunlar genellikle Ankara, Kırıkkale, Afyon, Kastamonu, Yozgat, Erzurum, Bursa ve Çorum taraflarına yerleşmişlerdir.

Bayat Köyü'nün Türklerin eline ne zaman geçtiği veya iskânın ne zaman olduğu kesin olarak bilinmiyor. Bayat Köyüne ilişkin ulaşılabilen ilk yazılı bilgiler Osmanlı Dönemine ait olup, H. 867 (1463) tarihli Ankara Mufassal Tahrir Defteri kayıtlarında yer alıyor. Bu defter kayıtlarına göre, Bayat Köyü Ankara Sancağı Yabanovası'na tabi 36 hane, 2997 akçe gelire sahip timar köydür. "Karye-i Bayad timar-ı Musa Hüdavendigâr zamanında dahi atası Yardım yermiş" şeklinde kaydedilmiştir. Osmanlı Hükümdarı I. Murad (1362-1389) zamanında Yardım adlı kişinin timarı olduğu ve 1463 yılında da yine aynı aileden Musa Bey'e timar olarak verildiği anlaşılmaktadır. Bayat Köyü'nün Türklerden önce de eski yerleşim yeri olduğunu yapılan arkeolojik yüzey araştırmaları göstermektedir. Köyün güneyindeki Gâvur Mezarlığı, Bayat-Feruz Köyü'nün 1500m. güneyindeki Değirmenönü ve birbirine yakın mesafelerdeki Tönbü, Yeniceköy ve Beşpınar mevkiilerinde eski yerleşim izlerine rastlanmıştır. Bu yerleşimlerde Bakır Devri seramikleri tespit edilmiştir. Yine Öküçardı mevkiinde Ortaca adlı eski yerleşim yeri vardır.

Hasan TEZCAN
Emekli Türk Tarih Kurumu Uzmanı

Hatta köyün ilk iskân mahallinin burası olabileceği ihtimalini akla getirmektedir. Yine Karabalçın mevkiinde Kapaklı adlı eski yerleşim yeri olup, köyün bugünkü içme suyu buradan gelmektedir. Kızılören ve Ören mevkiilerindeki tarlalarda eski dönemlere ait çanak, çömlek parçaları ve şarap küptüne rastlanmıştır. Köydeki bazı evlerin duvarlarında haç işaretli taşlarının kullanıldığı görülmüştür. Bu taşlar Gavur Mezarlığı, Kapaklı veya Ortaca (Otacı) yerleşmelerinden getirilmiş olmalı. Bayat-Feruz köyü şosesi üzerinde "Hamamönü" denilen mevkiide eski hamam kalıntısı vardır. Bu hamamın ne zaman ve kimler tarafından yapıldığı bilinmiyor. Yaşlı köy sakinleri hamamın 3-4 m çapında içinde merdiveni olan doğal bir havuz şeklinde olduğunu söylerler. Bugün tamamen toprakla kapanmış sadece yeri bilinmektedir. Köy mezarlığında eski bir türbe vardır. Bu türbe yıkılmadan önce sütun direkli, içinde 3 sanduka, mezar varmış. Kitabesi olmadığı için kime ait olduğu belli değildir. Bugün türbenin olduğu yere, aslına hiç uygun olmayan birketle kulbe yapılarak içine sandukaları temsilen 3 tabut konulmuştur.

Osmanlıların Ankara'yı ele geçirdiği yıllarda Bayat'a sınır civar köyler Turhasan Bey'in mülkü olarak geçmektedir. Bu türbe de Turhasan Bey'in yakını veya arkadaşlarından birine ait olabilir. Bunun dışında Hocagelin Türbesi, Dede'nin Doruk ve Çambaşı denilen mevkiler ile köy içinde taşlarla çevrilmiş yatır denilen mezarlar bulunmaktadır. Eskiden köylüler yağmur duasını Dede'nin Doruk'ta yaparlarmış. Köyde Osmanlı Dönemi yapılarından biri de Bayat Köyü Camidir. Köy merkezinde olup, ne zaman ve kim tarafından yapıldığı bilinmemektedir. Kare planlı, moloz taştan yapılmış, tavanı ahşap, çatısı sonradan kiremitle kapatılmıştır. Ayrıca sonradan minare ve şadırvan ilave edilmiştir. Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıf Defteri kaydında "Yabanabad Kazası Bayat Karyesi'nde kâin Molla İbrahim veled-i Ali Cami-i Şerifi" olarak geçmektedir. Caminin nev'i hitabettir. Hicri 1246 (1830) yılında Mehmet Efendi bin İbrahim camiye hatip olarak görevlendirilmiştir. Belgenin vuku'at kısmında, Mehmet Efendi bin İbrahim vefat edince yerine büyük oğlu Abdullah Efendi geçmiştir. Kendisine Hicri 1327 (1911) yılında hattı hümayun tevcih edilmiş. Abdullah Efendi'nin vefatıyla kardeşi İsmail'in hatıplık bilgisine sahip oğlu Hasan Efendi bin Mehmed geçmiş, Ona da Hicri 1331 (1915) yılında hattı hümayun tevcih edilmiştir.

Bayat Köyü halkının geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Tarımda karasal tarım ağırlıklı olmakla birlikte sulu tarımın da yapıldığı görülmektedir. 1463-1571 yıllarına ait arşiv kayıtlarında yetiştirilen ürün olarak; hinta (buğday), şair (arpa), burçak, nohut, piyaz (soğan), penbe (pamuk), emrud (armud), bağ ve bostan geçmektedir. Yine 1463-1571 yıllarına ait kayıtlarında hayvanat olarak (ağnam) küçükbaş hayvancılık ve (kovan) arıcılık yapıldığı anlaşıyor. Büyükbaş hayvanat bilgisi verilmemiştir. Büyükbaş hayvanata ilişkin bilgileri 1840 tarihli Temettuat Defteri'nde görüyoruz. Köyde ağırlıklı olarak küçükbaş hayvancılık yapılıyor.

Eskiden Gölbağları ve Çukurmeşe mevkilerinde üzüm bağları varmış. Ayaş'ın üzümü meşhurdur. Arşiv kayıtlarından Sarayda Ayaş üzümü yenildiğini arşiv kayıtlarından öğreniyoruz. Üzüm bağlarına gelen bir hastalık tüm bağları kurutmuştur. Sadece Bayat'ın değil tüm bölgenin üzüm bağları kurumuştur. Yine 1463-1571 yılları arasındaki kayıtlarda, Bayat Köyü'nde 3 tane su değirmeni geçmektedir. Değirmenler hassa olarak kaydedilmiştir. Yani değirmenler kişilerin mülkü değil, vergisini veya kira bedelini ödemek şartıyla işletme hakkına sahiptirler. 1840 tarihli Temettuat Defteri kayıtlarında ise, dört adet su değirmeni geçmektedir. Bunların hissedarları; Muhtar İsmail, Köse Ali oğlu Hasan, Mehmet ve Hasan oğlu Sabi Hüseyin'dir. Bu değirmenlerin hissedarları, değirmenlerini icara kiraya verebildikleri gibi hisseleri karşılığı işletmesini yapmışlardır. Daha sonraki yıllarda bu değirmenlerin el değiştirdiğini görüyoruz. Coşomar'ın (Demirtaşlar) değirmen. Bugün köydeki sulama barajının altında kalmıştır. Hasan Bey'in (Gülşıklar) değirmen. Köy girişindeki köprünün yanında, Değirmenönü denilen yerde Karaomar (Öztaşlar)'ın değirmeni, dördüncü değirmenin ise Feruz Köyü'ne yakın bir yerde olduğu söylenir. Günümüzde bu değirmenlerin harabeleri yıkıntıları biliniyor.

Köyde bulunan 4 adet değirmen, köyün bol suya sahip olduğunu gösteriyor. Köydeki vadi içerisinden İlhan Çayı geçmektedir. Çayın suyu çok ancak derin vadi içinden geçtiğinden sulanabilir arazi oldukça azdır. Yazı ve Değirmenönü denilen mevkilerde sulu tarım yapılabiliyor. Günümüzde bu çayın suyu Anakara'nın içme suyuna dâhil edildiği için yaz aylarında kurumakta. Dolayısıyla köyde sulu tarım yapılmamaktadır. Köy karasal tarım için de büyük araziye sahip değildir. Eskiden köyün genç erkekleri kendi tarım arazileri az olduğu için ilkbahardan sonbahara kadar ova köylerine mevsimlik işçi olarak çalışmaya giderlermiş.

Bayat Köyün arazisi hayvancılık, özellikle küçükbaş hayvancılık için elverişlidir. Eskiden küçükbaş hayvancılık yapılmış. Arşiv kayıtları da bunu desteklemektedir. Köyün genç nüfusu köyden ayrıldığı için bugün küçükbaş hayvancılık yapan kimse yoktur.

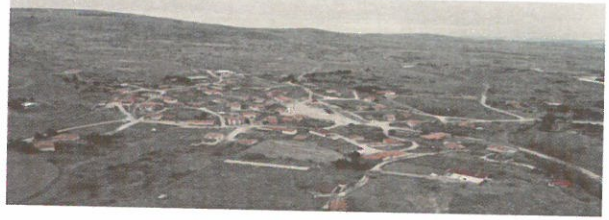
Bayat Köyü'nün nüfusuyla ilgili bilgiler Osmanlı Dönemi; tahrir, muhasebe ve temettuat defterlerinde geçmekte. Bu defterlerde vergi veren evli ve bekâr erkekler hane olarak yazılmışlardır. Vergiden muaf olanlar (askerler, din adamları; imam, hatib, müezzin, molla, eğitimciler vb.), kadınlar ve çocuklar ise haneye dâhil edilmemişlerdir. Bu defterlerde kaydedilen bir hane ortalama 5 kişi olarak kabul edilmiştir. Hane sayısı 5 ile çarpılıp mücerred (bekâr) sayısı ve belirlenmiş vergiden muaf olanlar eklenerek yaklaşık tahmini nüfusu tespit edebiliyoruz. Bayat Köyü'nün yaklaşık tahmini nüfusu aşağıda tabloda verilmiştir. Tablodan da görüldüğü üzere köyün nüfus artmadığı gibi azalmıştır. Bunda uzun süren savaşlar, kıtlık, bulaşıcı hastalıklar etkili olmuştur.

Yıl	Evli hane	Mücerred hane Bekar	Yaklaşık Tahmini Nüfus
1463	36X5=180		180
1530	49X5=245	21X1=21	266
1571	75X5=380	3X1=3	383
1840	30X5=150		150

Bayat Köyü idari olarak 1463 yılında Ankara Sancağı, o zaman adı Yabanova, daha sonraki kayıtlarda Yabanabad olan kazaya bağlı orta büyüklükte bir köydür. 1915 yılında Yabanabad'ın ilçe merkezi Kızılcahamam'a taşınır ve 1933 yılından sonra da Yabanabad adı Kızılcahamam olarak değiştirilir. Cumhuriyet Dönemi idari alanda yeni düzenleme yapılmıştır. 30 Haziran 1928 tarihinde kabul edilen üçlü kararname ile Ankara Vilayeti Yabanabad Kazasına bağlı Bayat Köyü Ayaş Kazasına bağlanmıştır. Bu dönemde köyün nüfusu aşağıda tabloda verilmiştir.

Yıl	Nüfus	Yıl	Nüfus	Yıl	Nüfus	Yıl	Nüfus
1940	525	1945	492	1950	527	1955	564
1965	508	1970	411	1975	250	1980	195
1990	110	2000	105	2010	77	2011	85
2015	72	2017	70	2018	490	2019	242
2022	171	2023	227	2024	174		

Yukarıda verilen nüfus tablosuna baktığımızda 1940-1965 yılları arasında Bayat'ın nüfusunda büyük bir değişiklik olmadığı görülüyor. Doğumla ölüm oranları birbirine eşit sayılır. Nüfus olarak en fazla artış 1960 yılında olmuş, daha sonraki yıllarda artış olmadığı gibi düşüş başlamıştır. Bunun sebebi köyden büyük şehirlere göçtür. Göçün nedeni aile içi nüfusu artarken, ailenin sahip olduğu tarım arazisi aynı kalmıştır. Bu da geçim sıkıntısına neden olmuştur.

Ankara başkent olunca, devlet kamu kurum ve kuruluşları inşa edilmiş ve buralarda çalışacak kişilere ihtiyaç duyulması ve Ankara'ya gidenlerin çok kolay iş sahibi olmaları köyden göçü hızlandırmıştır. Yukarıda nüfus tablosunda Bayat Köyü'nün 2017 yılı nüfusu 70'e düşmüştür. Hane olarak yaşlı 10-15 hane köyde kalmıştır. Köyden ayrılanların tarım arazileri, köyde kalanlar tarafından icara ekilmekte. Karasal tarım ürünleri olarak; buğday, arpa, ay çekirdeği, nohut ve kavun-karpuz yetiştirilmekte. Su olmadığı için sebze ekimi yapılmıyor. Evlerin önündeki küçük bahçelerde sebze suyu ile yiyecekleri kadar sebze yetiştiriyorlar. Hayvancılık olarak da 3 hane besicilik yapıyor. Yine nüfus tablosuna baktığımızda 2018 yılından sonra köy nüfusunda tekrar artış görülmektedir. Bu da emekli olanların köye dönüş yapmalarındandır. Bunlar köyde ilkbahardan sonbahara kadar ikamet ediyorlar. Tarım ve hayvancılık yapmıyorlar.

Ayaş'a 26 km. mesafede olan Bayat Köyü'nün yolu asfalttır. Elektrik ve evlerde sebze suyu vardır. Okulu kapalıdır. 23.07.2004 tarih ve 25531 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun geçici 2.nci maddesi gereği Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırlarını belirleyen 50 km. yarıçap içerisinde kalan Bayat, köy tüzel kişiliğini yitirerek Ayaş'a bağlı mahalle olmuştur.

Kaynaklar

- Altın Fikri Turan, Yabancı Tarihçi Anıtları, Ankara, 1999.
Altın Fikri, 19. Yüzyılın İlk Yarılarında Yabancı Tarihçi Anıtları, Zevce Ofset, Ankara 1999.
Ankara Müzesi, H. 867 (1463) Tarihli Ankara Medresesi Tahrir Defteri, Ank. Çığ. DTCT, Tarih Bölümü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 1978.
Cevdet İzzet, Başbakanlık Arşiv Belgeleri Üzerine Osmanlı İmparatorluğu'nun Osmanlı, Askeri ve Cevdet, Tercüman Kaynak Eserleri Düzeti, I. İstanbul 1973.
Fahri Şener, Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri, Bey ve Tekelât Defterleri, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999.
Kazgazi Mahmut, Dönüş Lügati-i Türk (Cey: Benim Anlatı), C.FV, Ankara, 1986.
Mehmet Akden, Tarihî Yonturular Ayaş, Aydıncık Matbaası, Ankara, 1965.
Musa Şamur, Türkiye'nin İdari Taksimatı (1920-2013), Tarih Tarih Kurumu Yay. Ankara 2014.
Nejat Güneş, "Hane", Dönüş İsmi Anıtlar, C. I, İstanbul 1997.
Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık İktisadi ve Sosyal İstatistik, 1940, 1945, 1950, 1955 Genel Nüfus Sayımı, Devlet Basımevi, İstanbul 1941, 1946, Ankara 1961, Ankara 1968.
418 Sınırları Mülkiyet-i Vülaye-i Amade Defteri (937/1330), I. TC. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müfettiği Osmanlı Arşiv Dairesi Başkanlığı Yay. No:13, Ankara, 1993.

VEFAT EDENLER (BİZE ULAŞANLAR)

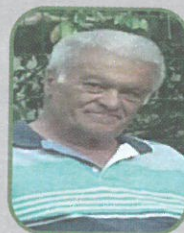
Meliha Başol

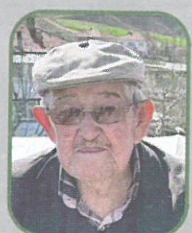
Hüseyin Sezer

Hüseyin Hüsnü
Davarcıoğlu

Mustafa Doğruol

Halit Akçay

Mustafa Aytar

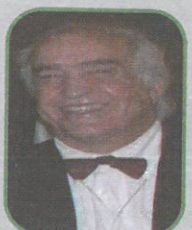
Hacı Arakan

Murat Tarla

Emel İlhan Alkan

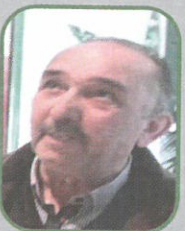
M.Erşan Göksu

Hidayet Yavuz

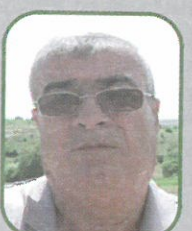
Halit Turgut

Halil Mavi

H.Hüseyin Eroğlu
(Kore Gazisi)

Fikret Öztürk

Fatma Demirel

Ekin Meliha
Başkaraağaç

Ahmet Yeşilyurt
(Kore Gazisi)

Cavit Büyükkaya

Burhan Şahin

Ayşe Yavuz

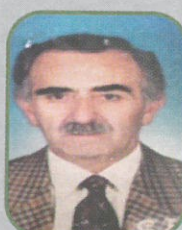
Adın Özkan

Yüksel Er

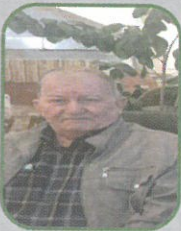
Adnan Kaldırım

Vedat Başar

Ülker Bal

Suat Kaya

Soner Attaroğlu

Rüştü Uçar

Rıdvan Ellialtıoğlu

Naime Karataş

Osman Aktaş

SEYAHAT İLE İLGİLİ DÜŞÜNÜRLERİN GÖRÜŞLERİ

'Hiçbir şey zekayı seyahat etmek
kadar geliştirmez.'

Emile Zola

'Turistler nereye gittiklerini,
gezinler nereye gideceklerini bilemezler.'

Paul Theroux

'Seyahat için yaptığın yatırım,
kendin için yaptığın en iyi
yatırımdır.'

Matthew Karsten

'Seyahatin önündeki tek
engel kapının eşiğidir.'

Bosna Atasözü

'Uzaklara gittikten sonra tamamen
değişmiş biri olarak dönmek gerçek
bir mucize.'

Kate Douglas Wiggin

'Para harcayarak sizi zengin
yapacak tek şey seyahat etmektir.'

Anonim

'Gezgin bir yere varmak
için değil, keşfetmek için
seyahat eder.'

Goethe

'Ne kadar uzağa gidersem kendime o
kadar çok yaklaşıyorum.'

Andrew McCarthy

'Hayat bir kitaptır ve gezip
görmeyenler hep aynı sayfayı okur.'

St. Augustine

'Yaşa, seyahat et, maceraya atıl,
şükret ve asla pişman olma.'

Jack Kerouac

Gezgin önüne ne çıkarsa onu görür,
ama turist neyi görmek istiyorsa onu.'

G.K. Chesterton

'En uzun yolculuklar bile tek
bir adımla başlar.'

Laozi

'Senede bir defa daha önce
hiç görmediğin bir yere git.'

Dalai Lama

'Bilmediğin bir yola gitmek
bilmediğin bir yönünü keşfetmektir.'

Martin Buber

'Her şey kötüye gittiğinde
kendine bir tatil ismarla.'

Betty Williams

'Seyahat insanı alçak gönüllü yapar.
Size dünyada ne kadar küçük bir yer
işgal ettiğinizi görmenizi sağlar.'

Gustave Flaubert

'Kıyıyı gözden kaybetmeye cesaret
etmedikçe insan, yeni okyanuslar
keşfedemez.'

Andre Gide

